MACEDONEANUL
МАКЕДОНЕЦОТ

Asociaţia Macedonenilor din România
Друштвото на Македонците од Романија

Година XX - 222-224 број - 25 Март 2020
Anul XX - Numărul 222-224 - 25 Martie 2020

A.M.R.

НАЦИОНАЛНИОТ ДЕН НА МАЛЦИНСТВАТА, ОЗНАЧЕН ОД СТРАНА НА ЕТНИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ ОД ТЕМИШВАР

Националните малцинства го слават секоја година на 18 декември, Националниот ден на малцинствата.

На денешен ден, во 1992 година,

ZIUA NAȚIONALĂ A MINORITĂȚILOR, MARCATĂ DE ETNICII MACEDONENI DIN TIMIȘOARA

Minoritățile naționale sărbătoresc în fiecare an, în data de 18 decembrie, Ziua Națională a Minorităților.

În această zi, în 1992, Adunarea Generală a

Генералното собрание на ООН ја усвои „Декларацијата за правата на лицата кои

ONU a adoptat “Declaraţia cu privire la drepturile persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale,

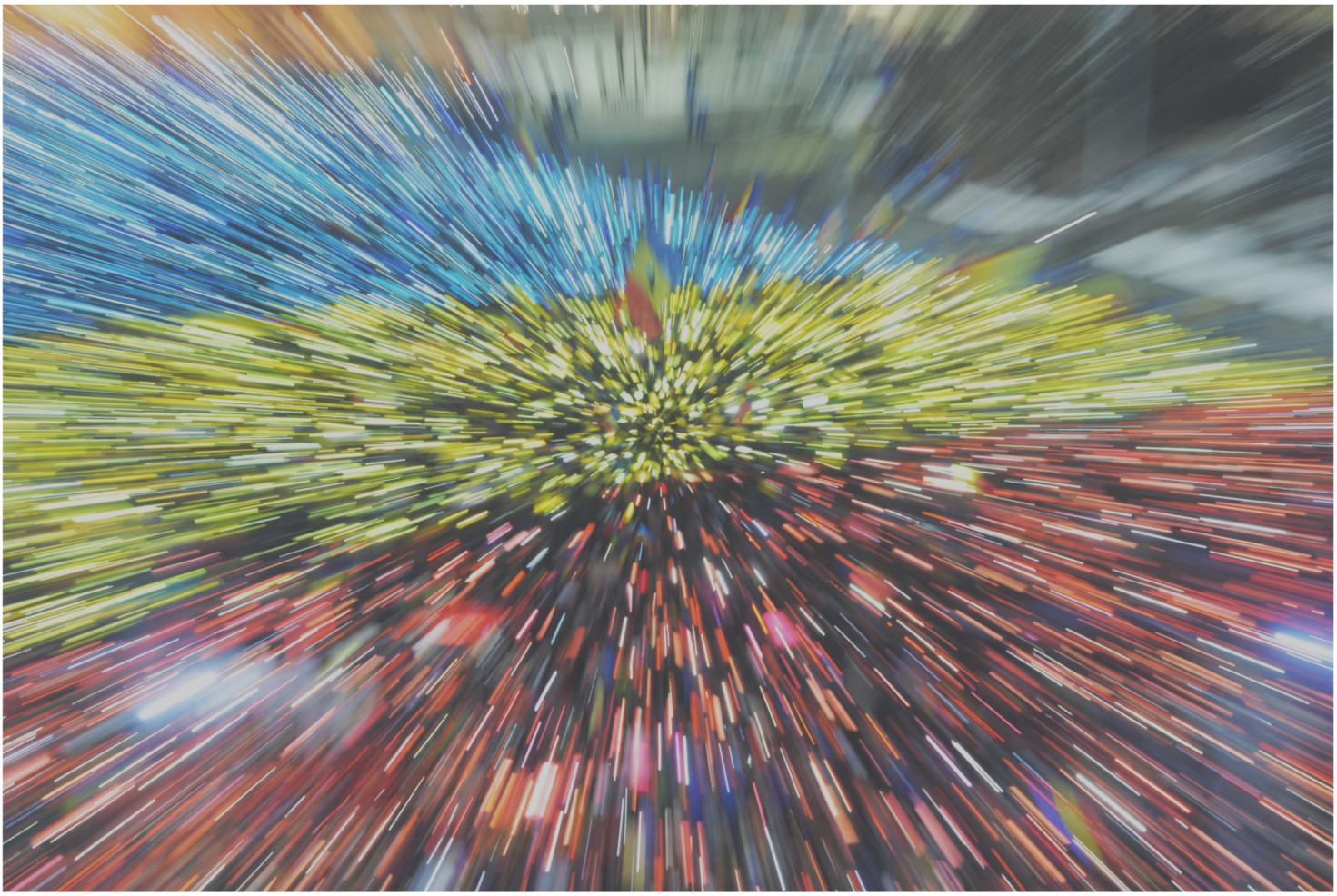

припаѓаат на национални, етнички, јазични и религиозни малцинства“, првиот меѓународен документ што нуди гаранција за почитување на правата на малцинствата. По оваа одлука, голем број држави го прогласија денот 18 декември Ден на националните малцинства. Романија и се приклучи на оваа меѓународна иницијатива во 1998 година, а од 18 декември 2017 година е основан и „Денот на националните малцинства во Романија“, како национален празник.

Така, и етничките Македонци во западниот дел на земјата го одбележаа денот. Така, во седиштето на ДМР Темишвар неколку десетици луѓе се собраа заедно да го прослават денот кога се слават малцинствата на национално ниво.

Овој ден е исклучително важен, затоа што практично се препознаваат напорите на малцинствата за зачувување на нивниот идентитет и културното наследство. Македонците во западниот дел на земјата продолжуваат да им ги пренесуваат на помладите генерации македонските традиции и обичаи за да не се изгубат корените.

Националните малцинства претставуваат важен извор за развојот на Романија, како активен придонесувач во

etnice, lingvistice şi religioase”, primul document internaţional care oferea o garanţie a respectării drepturilor minorităţilor. În urma acestei decizii, o serie de state au declarat ziua de 18 decembrie Zi a minorităţilor naţionale. România s-a raliat acestui demers internaţional în 1998, iar din anul 2017, 18 decembrie este instituită “Ziua Minorităţilor Naţionale din România”, ca sărbătoare naţională.

Așadar, etnicii macedoneni din vestul țării au marcat cum se cuvine această zi. Astfel, la sediu AMR Timișoara s-au adunat câteva zeci de persoane, pentru a celebra împreună ziua în care minoritățile sunt sărbătorite la nivel național.

Această zi este una extrem de importantă, pentru că este recunoscută practic strădania minorităților de a-și păstra identitatea și moștenirea culturală. Macedonenii din zona de vest a țării, încearcă, în continuare, să transmită tinerelor generații tradițiile și obiceiurile macedonene, pentru ca aceste rădăcini să nu se piardă.

Minorităţile naţionale reprezintă o importantă resursă pentru dezvoltarea României, fiind un contribuitor activ la proiectele majore ale societăţii, în ansamblul ei. Astfel că, aportul comunității macedonene este unul extrem de important, la fel ca al celorlalte minorități, care nu sunt deloc puține și care convieţuiesc în armonie, la Timișoara.

главните проекти на општеството во целина. Така, придонесот на македонската заедница е исклучително важен, исто како и на другите малцинства, кои не се воопшто малку и кои коегзистираат во хармонија во Темишвар.

На настанот организиран во Темишвар учествуваа и претставници на ДМР од централното раководството, како и пратеничката на македонското малцинство во Романскиот Парламент, Венера Попеску.

За многу години, Македонци! За многу години на граѓаните кои им припаѓаат на други национални малцинства во Романија!

Толеа Ѓеорѓе

МАКЕДОНИЈА ПОБЕДНИК НА ТРОФЕЈ КАРПАЦИ

Крајот на месец декември беше одбележан на спортски план од присуството на ракометната репрезентација на Македонија на меѓународниот ракометен турнир „Трофеј Карпати“ кој се одржа во Букурешт и каде македонскиот национален тим се закити со пехарот на турнирот, откако во финалето го совлада домаќинот Романија со резултат 20-24.

La evenimentul organizat la Timișoara au participat și reprezentanți ai AMR din conducerea centrală, precum și deputatul minorității macedonene din Parlamentul României, Mariana Venera Popescu.

La mulți ani, macedoneni! La mulţi ani, cetăţenilor care aparţin celorlalte minorităţi naţionale din România!

Tolea Gheorghe

MACEDONIA, CÂȘTIGĂTOAREA TROFEULUI CARPAȚI

Sfârșitul lunii decembrie a fost marcat pe plan sportiv de prezența echipei de handbal a Macedoniei la turneul internațional de handbal „Trofeul Carpați”, organizat la București, eveniment în cadrul căruia echipa națională a Macedoniei a câștigat trofeul turneului, după ce a învins echipa gazdei, România, în finală, cu scorul de 20-24. Cu ocazia acestui turneu, toți handbaliștii începători ai echipei naționale a Macedoniei au rămas acasă, iar Macedonia a evoluat cu „echipa B”, adică jucători de handbal mai tineri, cărora li s-au alăturat

18 Декември; Трофеј Карпаци - 18 Decembrie; Trofeu Carpați

На овој турнир сите стартни ракометари на македонскиот национален тим останаа дома, а Македонија настапи со својот „Б-состав“, помладите ракометари, помогнати од искусните Митревски и Велко Маркоски, покажаа за каков потенцијал се работи и дека поседуваат потенцијал за победи на меѓународни натпреварувања.

Почетокот беше одбележан од цврста игра во одбраната на двете селекции, па во првите десет минути беа постигнати само пет гола (3-2). Домашниот тим заиграа нешто подобро и поведоа со 5-2, но македонските ракометари не дозволија противникот посериозно да се одлепи.

На полувреме со замина со водство на Романија од 12-10, но Македонија одигра извонредно во вториот дел. Во првите петнаесетина минути од второто полувреме романскиот национален тим постигна само четири гола, а младите македонски ракометари го искористија тоа за да го свртат резултатот во своја полза. Не им помогна ниту тајмаутот, па водството на Македонија се зголеми.

Кога беше најважно, профункционира одбраната на македонскиот национален тим која го приведе натпреварот до сигрен финиш.

Никола Митевски беше одличен на голот,

experții Mitrevski și Velko Markoski, aceștia arătând care le este potențialul și valoarea și că au puterea de a câștiga competiții internaționale.

Începutul meciului dintre cele două selecționate a fost marcat de un joc bazat în întregime pe apărare, astfel că în primele zece minute au fost marcate doar cinci goluri (3-2). Echipa gazdă, a României, a jucat puțin mai bine și a preluat conducerea cu 5-2, dar handbaliștii macedoneni nu au permis adversarului să se desprindă la o diferența prea mare.

Prima jumătate a meciului, a fost marcată de conducerea României cu 12-10, dar Macedonia a jucat minunat în repriza a doua. În primele cincisprezece minute ale celei de-a doua reprize, naționala României a marcat doar patru goluri, iar tinerii handbaliști macedoneni au folosit asta pentru a transforma rezultatul în avantajul lor. Time-out-ul nu a ajutat echipa gazdă, astfel că echipa Macedoniei a realizat o creștere a diferenței de goluri .

Apărarea echipei naționale a Macedoniei a funcționat atunci când a fost cel mai mult nevoie de ea și a dus astfel meciul la un finiș sigur pentru aceasta.

Nikola Mitevski s-a comportat excelent în poartă, în timp ce, în faza de atac, Tankoski a fost cel mai eficient, înscriind cu opt goluri, fiind primul

додека во фазата на нападот Танкоски беше најефикасен со осум погодоци, пред Никола Маркоски со четири и Мартин Поповски со три постигнати гола.

Добриот настап во Романија ги подгреа надежите на македонската јавност за успешен завршен турнир на европскиот шампионат.

Европско првенство кое се одржа за прв пат во три земји Австрија, Шведска и Норвешка и каде Македонија не успеа да ѓи оправда очекувањата и да ја помине групната фаза иако важеше за фаворит во групата каде уште беа домаќинот Австрија, Чешка и Украина. На крајот репрезентацијата на Македонија го заврши настапот со една победа и два порази кои значеа и крај на надежите за позабележителен настап и која значи многу потежок пат кон следното светско првенство.

До тогаш ние можеме и треба да продолжиме да ја поддржуваме и љубиме оваа репрезентација која ни донесе толку многу радости во минатите години.

Засекогаш Македонија!

Михајлов Марјан

în clasamentul golurilor, urmat de Nikola Markoski cu patru și Martin Popovski cu trei goluri.

Performanța bună din România a alimentat speranțele publicului macedonean pentru un turneu final de succes al Campionatului European.

Campionatul European, care pentru prima data s-a desfășurat în trei țări, Austria, Suedia și Norvegia, a fost ocazia când Macedonia nu a reușit să se ridice la nivelul așteptărilor și să treacă de faza grupelor, deși a fost considerată favorită în grupa găzduită de Austria, din care au mai făcut parte Cehia și Ucraina. La final, echipa națională a Macedoniei a terminat cu o victorie și două înfrângeri, ceea ce a însemnat sfârșitul speranțelor pentru o performanță mai bună și care înseamnă că aceasta va avea o cale mult mai dificilă de parcurs cu ocazia următoarei Cupe Mondiale.

Până atunci, putem și trebuie să continuăm să susținem și să iubim această echipă, care ne-a adus atâta bucurie în ultimii ani.

Macedonia pentru totdeauna!

Mihajlov Marjan

ЗИМСКИТЕ ПРАЗНИЦИ ПО СТАР КАЛЕНДАР, ОДБЕЛЕЖАНИ ОД СТРАНА НА ЕТНИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ ОД БАНАТ!

Божиќ за православните христијани од стар обред се слави на 7 јануари. Јулијанскиот календар или по стар стил е 13 дена по официјалниот календар на Романската

SĂRBĂTORILE DE IARNĂ PE RIT VECHI, MARCATE DE ETNICII MACEDONENI DIN BANAT!

Crăciunul pentru creștinii ortodocși de rit vechi este sărbătorit pe 7 ianuarie. Calendarul iulian sau pe stil vechi este decalat cu 13 zile față de calendarul oficial al Bisericii Ortodoxe Române. Noul calendar a fost adoptat pe data de 1 octombrie 1924, dar există creștini ortodocși care respectă cu mare strictețe tradițiile pe rit

Трофеј Карпаци; Зимски празници - Trofeu Carpați; Sărbătorile de iarnă

православна црква. Новиот календар беше донесен на 1 октомври 1924 година, но има и православни христијани кои строго ги почитуваат традициите на стариот обред, вклучувајќи ги и Македонците.

Божиќ е семеен празник, и како поинаку може да се прослави освен во големото семејство етнички Македонци од Банат. Така, во седиштето на ДМР Темишвар се собраа преку 40 луѓе, вклучувајќи и деца, да го прослават соодветно Божиќ. Добрата волја и празничната атмосфера направија етничките Македонци да уживаат заедно околу масата и елката, и поради тоа што можат заедно да го прослават Божиќ.

„Можеме да кажеме дека сме исклучително среќни затоа што имаме можност двапати да ги славиме Божиќ и Новата Година. Уживаме секогаш кога се среќаваме на разни активности, но многу посебно значење имаат зимските празници. И оваа година успеавме да се сретнеме, во голем број, во седиштето на АМР Тимишоара, да го прславиме Божиќ во големото македонско семејство, ако може да се

vechi, printre care și macedonenii.

Crăciunul este o sărbătoare a familiei, cum altfel putea fi sărbătorit decât în marea familie a etnicilor macedoneni din Banat. Astfel, la sediul AMR Timișoara s-au adunat peste 40 de persoane, printre care și copii, pentru a sărbători așa cum se cuvine Crăciunul. Voia bună și atmosfera de sărbătoare au făcut ca etnicii macedoneni să se bucure, în jurul mesei și al bradului, de faptul că pot sărbători Crăciunul împreună.

”Putem spune că suntem extrem de norocoși pentru că avem ocazia să sărbătorim atât Crăciunul, cât și Revelionul, de două ori. Ne bucurăm de fiecare dată când ne întâlnim la diverse acțiuni, dar o semnificație cu totul specială o au sărbătorile de iarnă. Și anul acesta am reușit să ne întâlnim, în număr mare, la sediul AMR Timișoara, pentru a sărbători Crăciunul în marea familie macedoneană, dacă putem spune așa, pentru că nu-i așa? Crăciunul este o sărbătoare de familie”, a declarat Tolea Gheorghe, președintele AMR Timișoara.

În mod tradițional a fost sărbătorit Crăciunul în localitatea cărășeană Mehadica, unde în ajunul

каже така, зошто да не? Божиќ е семеен празник “, рече Толеа Георге, претседател на ДМР Темишвар.

Божиќ традиционално се слави во селото Мехадика, каде вечерта спроти Бадник, се запали и традиционалниот бадников оган.

Палењето оган е една од традициите за Бадник, што се одвива на 6 јануари, според Грегоријанскиот календар.

Традицијата кажува дека ако огнот во кој што гори дабот е голем, и новата година ќе биде богата.

„Ова е стара традиција која се модернизира малку во градовите, но ние се обидуваме да ги задржиме нашите традиции колку што можеме. Се вели дека колку повеќе искри и колку повеќе гори огнот, толку попросперитетна ќе биде следната година “, кажа Јон Бадерка, претседател на ДМР Караш-Северин.

И во филијалата во Карансебеш се прослави Божиќ. Членовите се собраа околу масата, каде се слушаа коледи и се вкусија некои празнични македонски јадења.

Ѓимбоаша Виолета

ХРИСТИЈАНСКИОТ ПРАЗНИК БОГОЈАВЛЕНИЕ - ВОДИЦИ, ВО БИТУШЕ - РОСТУША

Христијанскиот празник Водици, во село Битуше, Мавровската околија се слави со векови и еден од најуникатните македонски обичаи за прославување на празникот Водици.

Битуше се наоѓа во западниот дел на Македонија, во регионот на Долна Река. Оддалечено е 35 километри југозападно од Маврово и на 20 километри северно од Дебар. Распослано на Дешат, во атарот на националниот парк „Маврово“, селото Битуше, заедно со соседните Ростуше, Велебрдо и Требиште, претставува една посебна оаза. Покрај несекојдневната убавина, свежите и бистри извори и

Crăciunului a fost aprins focul tradițional de Badnik (Ajun).

Aprinderea focului de Ajun este una dintre tradiţiile din Ajunul de Crăciun pe rit vechi, care are loc pe 6 ianuarie, după calendarul Gregorian.

Tradiţia spune că dacă flăcările focului în care arde stejarul sunt înalte, noul an va fi unul îmbelşugat.

”Este o tradiţie veche care s-a modernizat un pic la oraş, dar încercăm să ne păstrăm tradiţiile, atât cât putem. Se spune că, cu cât mai multe scântei şi cu cât arde mai mult focul, atât o să fie mai prosper anul viitor”, spune Ion Baderca, președintele AMR Caraș-Severin.

Și la filiala din Caransebeș a fost sărbătorit Crăciunul. Membrii de aici s-au adunat în jurul mesei, unde au ascultat colinde și au degustat din preparatele de sărbătoare cu specific macedonean.

Ghimboașă Violeta

SĂRBĂTOAREA CREȘTINĂ “ARĂTAREA DOMNULUI” - BOBOTEAZĂ, ÎN BITUȘE – ROSTUȘA, MACEDONIA DE NORD

Sărbătoarea creștină a Bobotezei, în satul Bitușe, în zona Mavrovo, este sărbătorită de secole și este una unică în rândul obiceiurilor macedonene pentru sărbătorirea Bobotezei.

Bitușe este situat în partea de vest a Macedoniei, în regiunea de Dolna Reka (Râului de Jos). Se află la 35 km sud-vest de Mavrovo și la 20 km nord de Debar. Răspândit pe Deșat, în vecinătatea Parcului Național Mavrovo, satul Bitușe, împreună cu vecinii Rostușe, Velebredo și Trebiște, reprezintă o oază specială. În afară de frumusețea extraordinară, izvoarele proaspete și limpezi și natura frumoasă, fac acest

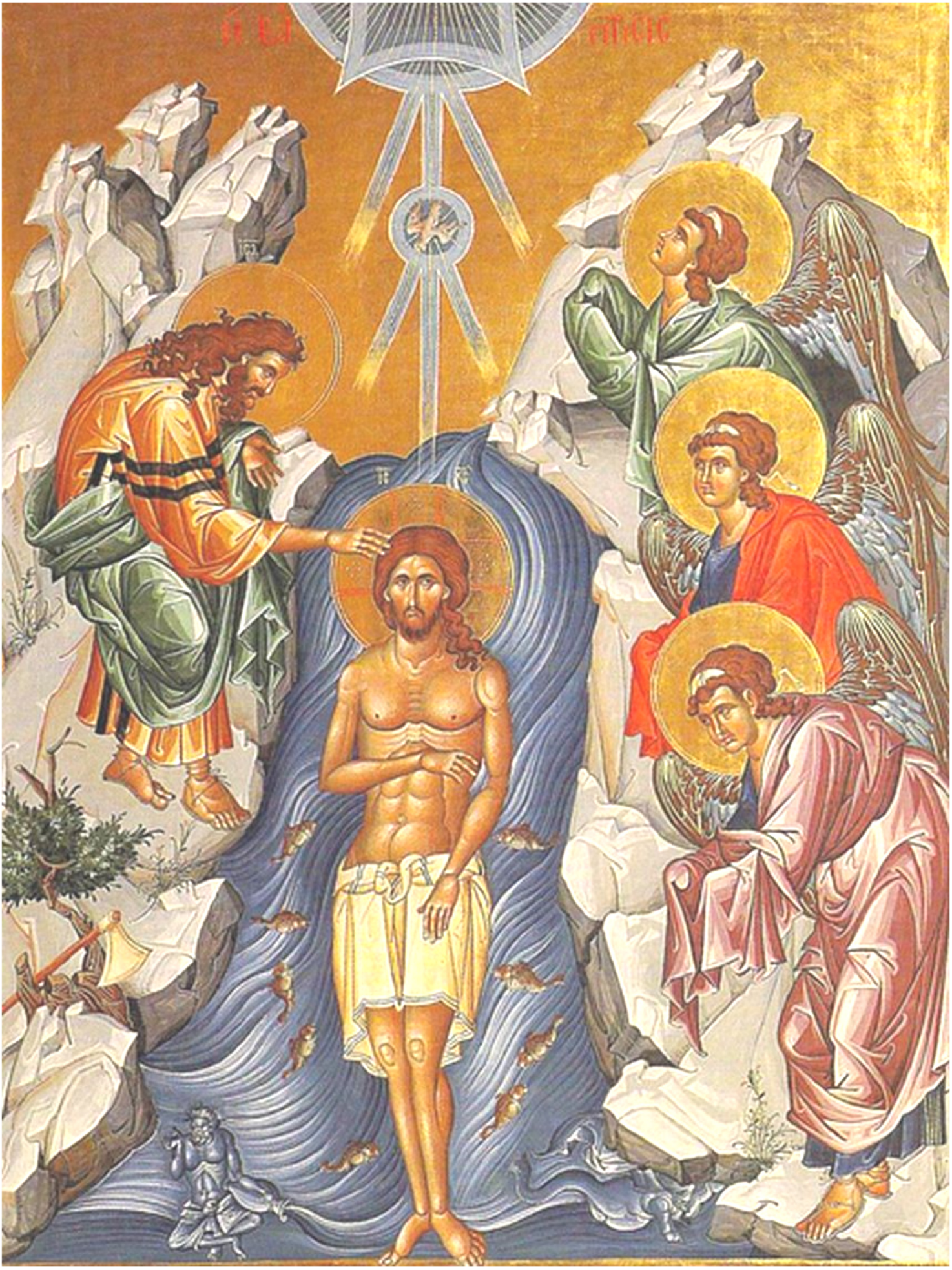

Богојавление - Bobotează

прекрасната природа, ова посебно, прекрасно место е најпознато по уникатното прославување на големиот христијански празник Богојавление – Водици.

Празнувањето на овој празник трае три дена, од 18 до 20 јануари, со почитување на сите обичаи. Тоа по што Битуше најмногу се разликува од другиот христијански свет се Женските Водици. Додека во поголемиот дел на земјата дури пред некоја година им беше дозволено на жените да бидат дел од ритуалите поврзани со Водици и да се фрлаат по крстот, во ова дебарско село жените и младите девојки се тие што го прават празникот посебен. Оваа убавата традиција, селска женска носија, фрлањето на крстот во Битушка Река и другите обичаи за овој православен празник, даваат посебна карактеристика на Водици во ова село. Овој празник со векови се празнува автентично, оригинално, се изведуваат многубројни ритуали, секој од нив содржи симболика и порака, за здравје, среќа, за помирен, побогат живот и без несреќи. Ова е ретка традиција од верски карактер што ги собира сите битушани во своето село.

Селото Битуше за жал како и повеќето села од Р.Северна Макединја, во текот на годината останува празно, но тридневното празнување во јануари секоја година ги враќа сите негови жители дома. Од година во година, пак, сè поголем број гости сакаат да присуствуваат на овој специјален и единствен настан во Северна Македонија.

loc special, frumos, care este cunoscut mai ales pentru sărbătorirea unică a marii sărbători creștine Arătarea Domnului - Boboteaza.

Sărbătoarea Bobotezei durează trei zile, de la 18 la 20 ianuarie, respectând toate obiceiurile. Ceea ce distinge sărbătoarea de la Bitușe este Boboteaza feminină. În timp ce, în cele mai multe părți ale țării, cu doar câțiva ani în urmă, femeilor li s-a permis să facă parte din ritualurile de Bobotează și să se arunce în apă după cruce, în acest sat din Debar femeile și fetele tinere sunt cele care fac sărbătoarea specială. Această tradiție frumoasă, costumul tradițional feminin, aruncarea unei cruci în râul Bituş̦ka și alte obiceiuri dau un caracter special sărbătorii de Bobotează din acest sat. Arătarea Domnului este sărbătorită de secole în mod autentic, se realizează numeroase ritualuri, fiecare conținând simbolism și mesaj, pentru sănătate, fericire, pentru o viață mai pașnică, mai bogată și fără accidente. Aceasta este o tradiție religioasă rară, care îi reunește pe toți oamenii din Bituş̦e în satul lor.

Din păcate, satul Bituş̦e, ca și majoritatea satelor din Republica Macedonia de Nord, rămâne gol pe tot parcursul anului, dar sărbătoarea de trei zile din ianuarie a fiecărui an își întoarce toți locuitorii acasă. De la an la an, însă, un număr tot mai mare de invitați doresc să participe la acest eveniment special și unic în Macedonia de Nord.

Cum se sărbătorește Boboteaza în Bituş̦e

Primele obiceiuri în pregătirea acestei minunate sărbători încep de la Sf. Atanasie, pe 31

Богојавление - Bobotează

Како се слави празникот Водици во Битуше

Првите адети околу прославата на овој голем празник, започнуваат уште на Св. Атанасиј, на 31 јануари, кога новите кумови во селската црква „Св. архангел Михаил“ свечено даваат збор дека тие ќе бидат носители на новото селско кумство, а за подготовка за големиот празник имаат на располагање цела година. Во тој период од една цела година, секој од новите кумови се труди да собере што поголем број жени и девојки, кои ќе бидат кумстарки. Големите подготовки започнуваат вечерта спроти Василица, поточно на православната на Старата Нова година. Веднаш по полноќ, кога се верувала дека нечистите и зли сили се уште не се разбудени, млада невеста или девојка на која ѝ се живи и двајцата родители, облечена во свечена невестинска или девојчинска облека, во две стомни полни свежа вода на една од селските чешми: Бигришќа, Ѓуревече, Тримовска чешма или Млакиче. На враќање крши три дренови гранчиња, ги става во стомните за вода за да ги дреноса, а со тоа куќите на новите кумови, старите кумови и на целото село да бидат здрави и цврсти како дрен.

Во куќата, донесената вода се загрева, а откако ќе се загрее, младата невеста или девојка замесува пет леба. Потоа жените на новите кумови, ги замесуваат другите лебови со кои ќе се пречекаат гостите на денот на празникот. На 17 јануари, пак, почнуваат подготовките за испраќањето на крстот од домовите на старите кумови. Тоа секогаш се прави по зајдисонце, кога гостите доаѓаат кај двајцата кумови на свечена вечера. Додека се вечера, жените на кумовите се облечени во носија, во спротивните ќошиња од одајата сукаат врвца со бел и со црвен конец. Со исуканата врвца се врзува босилек на крстот, а тој на бела крпа се поставува на чело на масата. Ова е и еден од најемотивните моменти од празнувањето. Откако сите ќе го даруваат и ќе се поздраваат со крстот, заедно со него и со парите од дарувањето во торба, старите кумови се качуваат до Бигорскиот манастир. Тука преку целата вечер и во текот

ianuarie, când noii nași în biserica satului „Sf. Arhanghelul Mihail„ își dau cuvântul că vor fi noii nași ai satului și au la dispoziție un an întreg pentru a se pregăti de marea sărbătoare. Pe parcursul unui an întreg, fiecare dintre nași încearcă să adune cât mai multe femei și fete. Pregătirile mari încep în seara de Vasilița (Sf. Vasile), mai exact de sărbătorirea Anului Vechi Nou. Imediat după miezul nopții, când se crede că forțele necurate și nelegiuite încă nu s-au trezit, o tânără mireasă sau fată, ai cărei părinți sunt amândoi în viață, îmbrăcată într-o rochie de mireasă sau de fată, cu două ulcioare de apă, se duce la una dintre cișmelele satului: Bigrișka, Ghiurvecee, Trimovska Feșma sau Mlachice, să umble ulcioarele cu apă. La întoarcere, culege trei ramuri de crenguțe solide, le pune în ulcioarele de apă, considerându-se că, astfel, casele noilor nași, bătrânilor nași și întregului sat vor fi solide.

În casă, apa adusă se încălzește, iar după ce este încălzită, tânăra mireasă sau fată începe să framânte cinci pâini. Apoi, femeile noilor nași pregătesc și alte pâini, pentru a-i întâmpina pe oaspeți, în ziua sărbătorii. Totuși, pe 17 ianuarie încep pregătirile pentru trimiterea crucii din casele bătrânilor nași. Se face întotdeauna după apusul soarelui, când oaspeții vin la cei doi nași pentru o cină festivă. În timpul cinei, femeile nașului sunt îmbrăcate în costum tradițional și, în colțurile opuse ale camerei, împletesc fir alb și roșu. Busuiocul este legat de cruce cu șnurul împletit și este așezat pe o masă, deasupra unei pânze albe. Acesta este și unul dintre cele mai emoționante

на ноќта крстовите, кои се ставаат во големиот манастирски котел полн со вода, се опеваат од страна на свештено лице. Другиот ден, рано наутро кумовите заедно со крстовите и со осветената вода, ајазмо, тргнуваат назад во селото. Ги посетуваат старите кумови, па новите, па потоа по ред секоја куќа во селото. Таму ги пречекуваат со посна софра, а тие, пак, ја прскаат секоја одаја во куќите со светата вода и ги бркаат нечистите сили од таму.

Јованово оро

На Водици целото село се буди рано. Кумстарките ги облекуваат своите свечени носии и се главни на овој ден. Тие се тие што одат по крстот и со своите песни ги опејуваат мажите во фамилијата. Откако целото село ќе се собере на литургија во црквата, сите тргнуваат накај реката. На чело на колоната, се црковните бајраци и реликвии, а по нив свештеното лице што го носи бакарното котле со крстот, босилекот и светената вода , а по него целото село.

Крстот се фрла во селската река , а по него скокаат неколку млади момчиња од селото. Тоа момче што ќе успее да го фати го бакнува крстот, а потоа го носи да го бакнат и сите други. Тоа добива подароци, но најголем дар е тоа што се верува дека тој ќе ја има господовата молитва секогаш со него и со што и да се зафати успешно ќе го заврши.

Битушката носија непропуштен дел од овој

momente ale sărbătoarei. După ce toată lumea a donat și a sărutat crucea, împreună cu ea și banii din donația, bătrânii nași urcă până la Mănăstirea Bigorski. Aici, pe tot parcursul nopții, crucile, care sunt puse în cazanul mare plin cu apă, sunt cântate de un preot. A doua zi, dimineața devreme, nașii, împreună cu crucile și apa sfințită - aghiazma, se întorc înapoi, în sat. Aceștia vizitează nașii vechi, apoi pe cei noi și apoi fiecare casă din sat. Acolo sunt primiți cu o masă de post iar ei la rândul lor, sfințesc fiecare cameră din case, cu apă sfântă și alungă forțele necurate de acolo.

Hora lui Ion

De Bobotează, tot satul se trezește devreme. Femeile își poartă costumele festive și sunt cele mai importante pentru ziua respectivă. Ele sunt cele care merg după cruce și cântă cântece bărbaților din familie. Odată ce întregul sat este adunat pentru liturghie în biserică, toată lumea se îndreaptă spre râu. În capul coloanei sunt purtate moaștele bisericii, clerul purtând cazanul de cupru cu crucea, busuiocul și apa sfântă, urmat de întregul sat.

Crucea este aruncată în râul satului, în apa rece sărind după ea mai mulți băieți tineri din sat. Băiatul care reușește să prindă crucea, o sărută iar apoi duce crucea să fie sărutată și de toți ceilalți. Acesta primește daruri, dar cel mai mare dar este că se spune că va avea rugăciunea Domnului mereu alături de el și că în orice s-ar angaja, va reuși.

Богојавление - Bobotează

обичај

Носиите во минатото биле огледало на стројноста и на убавината, а денес се симбол на традицијата. Затоа секоја битушанка има своја традиционална носија која грижливо ја чува. Некои се стари и повеќе од еден век и се предаваат како драгоцено семејно богатство од колено на колено. Носијата е неколкуслојна и се одликува со богати шари извезени со срма, филигрански сребрени петлици, сребрени пари, колани, гајтани. Тежи околу 25 килограми и, според вредноста, е една од најскапите во Македонија. На прв поглед, слична е со галичката, односно мијачката, но, сепак, се разликува по неколку детали, кои ѝ даваат автентичен белег. За разлика од женската носија, која е културно наследство што не умира и ја има во секој битушки дом, најмалку по еден

Costumul tradițional din Bitușe, o parte nelipsită a acestui obicei

Costumele tradiționale, în trecut, erau o oglindă a eleganței și a frumuseții, iar astăzi sunt un simbol al tradiției. De aceea, fiecare fată din Bitușe are propriul său costum tradițional, pe care îl poartă cu grijă. Unele sunt mai vechi chiar mai mult de un secol și au fost transmite din generație în generație, ca valoroase bogății ale familiei. Costumul tradițional este cu mai multe straturi de haine, care au pe ele dungi bogate brodate, cercuri de argint cu filigran, monede de argint, curele, corzi. Un costum tradițional cântărește aproximativ 25 kg și este, prin valoare, unul dintre cele mai scumpe din Macedonia de Nord. La prima vedere, este similar cu cel din Galicinik, dar diferă în unele detalii, care îi oferă o notă autentică. Spre deosebire de costumul feminin, care este o

примерок, машката носија, за жал, од поодамна не само што ретко се среќава, туку во Битуше едвај може да се најде примерок. Повеќе граѓански организации и локалната власт во општина Маврово – Ростуша сметаат дека Водици во Битуше треба да прераснат во голема верска национална манифестација како што е Галичка свадба и други слични манифестации во земјава. Ова празнување во Битуше има потенцијал да прерасне во голема туристичка атракција.

Тодоровски Катерина

moștenire culturală, care nu moare și care există cel puțin un exemplar în fiecare casă de Bitușe, costumul masculin, din păcate, se găsește greu, iar în Bitușe chiar cu greu se poate găsi un exemplar. Multe organizații ale societății civile și autorităților locale din municipiul Mavrovo - Rostușa cred că sărbătoarea de Bobotează din Bitușe ar trebui să se transforme într-un eveniment religios național important, cum este Nunta din Galicinik și alte evenimente similare din țară. Această sărbătoare din Bitușe are un mare potențialul de a deveni o atracție turistică majoră în Macedonia de Nord.

Todorovski Katerina

15 ЈАНУАРИ - НАЦИОНАЛЕН ДЕН НА КУЛТУРАТА

Секоја година, на 15 јануари се одбележува Националниот ден на културата, датум одбран како знак на почит кон националниот поет на Романците, Михаи Еминеску, роден на овој датум во 1850 година.

Ако се прашувате како точно се случило да овој ден, 15 јануари, се прогласи за Националниот ден на културата, еве како. На 16 ноември 2010 година, Пратениците во Парламентот, го усвоија предлог-законот со кој роденденот на Михаи Еминеску стана Национален ден на културата, нормативен акт со кој се собраа 175 гласови за, еден против и два воздржани.

Иницијативата за овој проект беше направена од страна на 50тина пратеници и сенатори на ПСД, на кои им се придружи и либералот Мирчеа Диакону, кој ја потпиша оваа иницијатива. Во објаснувачкиот меморандум на иницијаторите се наведува: „Националниот ден на културата ќе биде, според наше мислење, ден на кој не само што славиме голем креатор, туку и ден за одраз на романската култура и на културните проекти за национален интерес ".

Указот за прогласување на Законот за декларацијата на денот -15 јануари - Национален ден на културата беше потпишан на 6 декември 2010 година, а Законот бр. 238 од 7 декември 2010 година беше објавен во СВ 831 од 13 декември 2010 година.

15 IANUARIE – ZIUA CULTURII NAȚIONALE

În fiecare an, la 15 ianuarie este marcată Ziua Culturii Naţionale, data fiind aleasă în semn de omagiu faţă de poetul naţional al românilor, Mihai Eminescu născut la această dată în anul 1850.

Dacă vă puneți întrebarea cum anume a ajuns ziua de 15 ianuarie să fie declarată Ziua Culturii Naționale, iată cum: la 16 noiembrie 2010, Camera Deputaţilor a adoptat, un proiect de lege prin care ziua de naştere a lui Mihai Eminescu a devenit Ziua Culturii Naţionale, act normativ ce a întrunit 175 de voturi favorabile, unul împotrivă şi două abţineri.

Proiectul a fost iniţiat de 50 de deputaţi şi senatori PSD cărora li s-a alăturat liberalul Mircea Diaconu, care a semnat această iniţiativă. În expunerea de motive a iniţiatorilor se arată: "Ziua Culturii Naţionale va fi, în viziunea noastră, o zi în care nu numai celebrăm un mare creator, dar şi o zi de reflecţie asupra culturii române, în genere, şi a proiectelor culturale de interes naţional".

Decretul pentru promulgarea Legii privind declararea zilei de 15 ianuarie - Ziua Culturii

Националниот ден на културата не е единствен настан карактеристичен само за нашата земја. Овој празник е одбележан и во други европски земји, а во оваа прилика се почестени извонредни луѓе на културата, претставници од секоја држава. Така, во Шпанија, Денот на културата се одбележува на датумот на смртта на Мигел де Сервантес, а во Португалија, на денот на кој што се родил поетот Луис де Камоес. Исто така и Властите на Република Молдавија, одлучија да денот на кој е роден Михаи Еминеску треба да стане Национален ден на културата, празник преку кој барем културно ќе успеат да ги обединат двете држави.

Што се однесува до големиот поет Михаи Еминеску, тој е роден на 15 јануари 1850 година во Ботошани. Тој бил поет, прозаист, драматург

Naţionale a fost semnat la 6 decembrie 2010, iar Legea nr. 238 din 7 decembrie 2010 a fost publicată în M.O. 831 din 13 decembrie 2010.

Ziua Culturii Naţionale nu este un eveniment singular caracteristic numai țării noastre. Această sărbătoare este marcată şi în alte ţări europene, cu acest prilej fiind omagiaţi oameni de cultură remarcabili, reprezentativi pentru fiecare stat în parte. Astfel, în Spania, Ziua Culturii este marcată la data morţii lui Miguel de Cervantes, iar în Portugalia, în ziua în care s-a născut poetul Luis de Camoes. Şi autorităţile din Republica Moldova au hotărât ca ziua de naştere a lui Mihai Eminescu să devină Ziua Culturii Naţionale, reușind astfel să unească cel puțin la nivel cultural cele două țări.

În ceea ce îl privește pe marele poet Mihai Eminescu, acesta s-a născut la 15 ianuarie 1850, la Botoşani. A fost poet, prozator, dramaturg şi

и новинар, кој од стана на книжевните критичари бил сметан за најважен поет на романската литература. Неговото поетско дело било под влијание на античката филозофија, од Хераклит до Платон, но и од теориите потпишани од Артур Шопенхауер, од Имануел Кант или од Хегел. Бил активен член на друштвото „Јунимеа“ и работел како уредник во весникот „Тимпул“. Првата песна ја објавуба на својата 16-годишна возраст, а на 19-годишна возраст оди да студира во Виена, а потоа во Берлин. Ракописите на поетот Михаи Еминеску - собрани во 46 тома со приближно 14.000 страници - беа донирани на Романската академија од страна на Титу Мајореску, на состанокот на 25 јануари 1902 година. Еминеску починал на 15 јуни 1889 година, на само 39 години, во Букурешт, а на 17 јуни бил погребан на Гробиштата Белу. Тој бил избран, пост-смрт (28 октомври 1948 година), член на Романската академија. Михаи Еминеску бил и е, извор на инспирација за целата литература што го претставува, без сомнение, како еден столб на романската цивилизација , а вооедно и на романската култура, на националната култура на оваа земја.

Овде овој датум почнува да значи сè повеќе и за етничките заедници во Романија, чии култури, пак, се составен дел на романската култура така како што е таа дефинирана како национална култура. Културата на секоја етничка заедница која живее на територијата на денешна Романија претставува исто толку насоки на развој и манифестација на романската национална култура, насоки што неразделно се испреплетени со неа. Зошто велиме неразделно? Бидејќи со текот на времето (стотици години) на интра и меѓусоцијално ниво, населението без оглед на етничката припадност мирно коегзистирале во оваа географска област, начин којшто влијаел врз интеракцијата помеѓу културата на мнозинството и културите на малцинствата, правејќи всушност, националната култура да не треба да биде

jurnalist, considerat de criticii literari drept cel mai important poet din literatura română. Opera sa poetică a fost influenţată de filosofia antică, de la Heraclit la Platon, dar şi de teoriile semnate de Arthur Schopenhauer, de Immanuel Kant ori de Hegel. A fost membru activ în societatea "Junimea" şi a lucrat ca redactor la ziarul "Timpul". A publicat primul său poem la vârsta de 16 ani, iar la 19 ani a plecat să studieze la Viena, apoi la Berlin. Manuscrisele poetului Mihai Eminescu - reunite în 46 de volume, ce cuprind aproximativ 14.000 de file - au fost dăruite Academiei Române de Titu Maiorescu, în şedinţa din 25 ianuarie 1902. Eminescu a murit la 15 iunie 1889, la doar 39 de ani, la Bucureşti, iar în 17 iunie a fost înmormântat la cimitirul Bellu. A fost ales, post-mortem (28 octombrie 1948), membru al Academiei Române. Mihai Eminescu a fost și este o sursă de inspirație pentru toată literatura ce îl succedă și reprezintă,

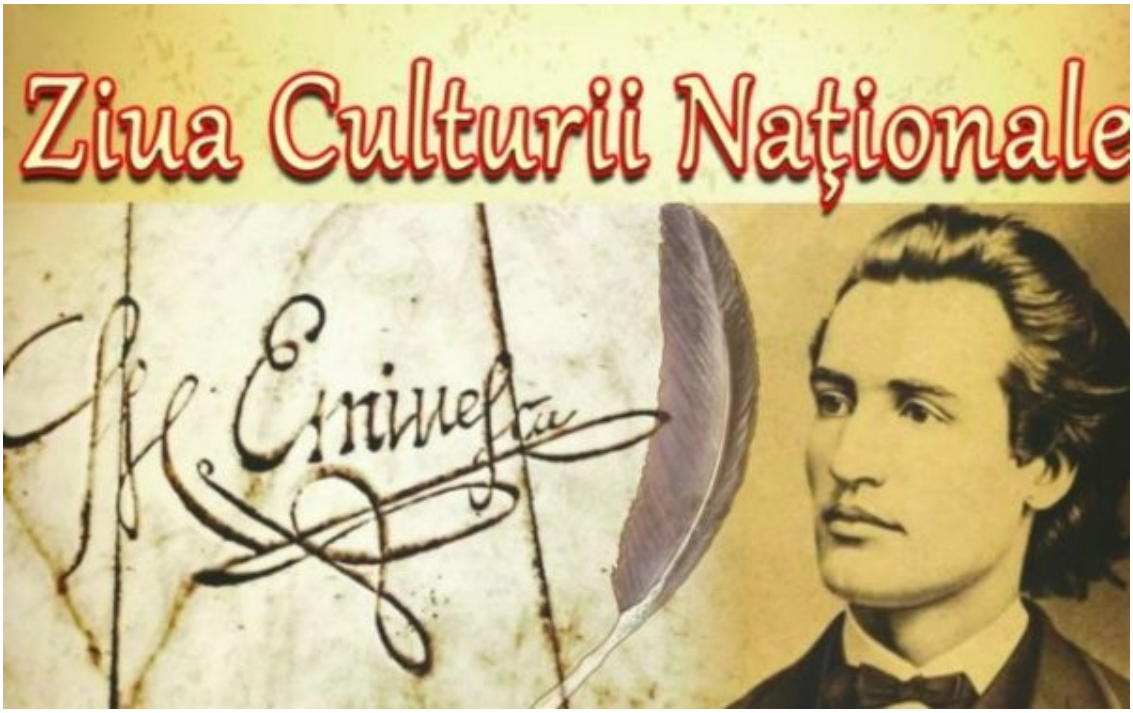

fără îndoială, un stâlp al civilizației române și implicit al culturii române, a culturii naționale din această țară.

Iată că această dată începe, din ce în ce mai mult, să aibă o semnificație majoră și pentru comunitățile etnice din România, ale căror culturi, la rândul lor, sunt parte integrantă din cultura românească, așa cum este ea definită ca cultură națională. Cultura fiecărei comunități etnice care trăiește pe teritoriul de astăzi al României, reprezintă tot atâtea direcții de dezvoltare și manifestare a culturii naționale românești, direcții care sunt indivizibil întrepătrunse cu aceasta. De ce spunem indivizibili? Pentru că, de-a lungul timpului (este vorba de sute de ani), la nivel intra și inter social, populațiile, indiferent de apartenența

ништо повеќе од еден збир на индивидуални, етнички култури.

По тој повод, годинава, Унијата на Грците во Романија организираше во седиштето во Букурешт, состанок за сите етнички заедници во Романија, средба на сите овие прекрасни култури што ги претставуваат и кои се претворија во една кралска поезија на Еминеску, еден Кралски дворец во кој се зборуваат јазиците на националните малцинства кои живеат во нашата земја.

И, иако првично Михаи Еминеску чувствувал и ги напишал овие песни на романски јазик, сега и овде, поезијата на големиот поет бише искажана на сите јазици на националните малцинства, докажувајќи уште еднаш, дека дури и да не беше веќе потребно, фактот дека романската национална култура всушност се карактеризира преку мултикултурализам и плурилингвизам.

Рогобете Лаура

Што тебе ти посакувам , љубена Романија

Што тебе ти посакувам, љубена Романија,
Мојата земја на слава, земја на копнеж?
Силни раце, моќно оружје,
На славното минатото, голема иднина!
Виното во чаши нека зоврива, пехари нека пенат,
Ако синовите твои горди тоа го сакаат;
И карпата ќе остане, ако бранот згасне,
Љубена Романија , тоа јас ти го посакувам.

Сон за одмазда како гробот црн
Од непријателска крв мечот твој чади ,
А хидра од ветрот трепери
Сонот твој за слава гордо триумфира,
Тробојни знамиња низ цел свет да раскажат,
Колку е голем романскиот народ,
Кога чист пламен со светост ќе се запали,
Љубена Романија , тоа јас ти го посакувам.

Ангел на љубовта, ангел на мирот,
На олтарот на Веста тајно се смешка,
Тој кој со сјајот свој Марс го заслепи,
Кога со светилка лета и светот го осветлува,
На градата твоја девствена тој се симнува,
Среќата од небесниот рај вкуси ја,
Во прегратка држи го, изгради олтар за него,
Љубена Романија , тоа јас ти го посакувам.

Што тебе ти посакувам, љубена Романија,
Млада невеста, љубовна мајка!
Синовите твои во братска љубов живеат
Како sвездите ноќни, како зорите денски,
Живеј вечно, во радост и слава,

etnică, au coabitat pașnic în acest areal geografic, lucru care a influențat modul de interacționare dintre cultura majorității și culturile minorităților, făcând ca, de fapt, cultura națională să nu mai fie altceva decât o însumare a culturilor individuale, etnice.

Cu această ocazie, anul acesta, Uniunea Elenă din România a organizat la sediul său din București, o întâlnire a tuturor comunităților etnice din România, o întâlnire a tuturor acestor minunate culturi care le reprezintă și care s-a transformat într-un regal de poezie eminesciană, regal rostit în limbile minorităților naționale care trăiesc pe teritoriul țării noastre. Și, chiar dacă inițial Mihai Eminescu a simțit și a scris aceste poezii în limba română, acum și aici, poezia marelui poet a fost rostită în toate limbile minorităților naționale, demonstrând, încă o dată,chiar dacă nu mai era nevoie, faptul că cultura națională românească este de fapt caracterizată prin multiculturalitate și plurilingvism.

Rogobete Laura

Ce-ți doresc eu ție, dulce România

Ce-ți doresc eu ție, dulce România,
Țara mea de glorii, țara mea de dor,
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce România, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul
Spada ta de sânge dușman fumegând,
Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorii falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricoloare,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce România, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorii să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce România, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce România!
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viață în vecie, glorii, bucurie,

Силно оружје, романска душа,
Сон за храброст, гордост и слава,
Љубена Романија , тоа јас ти го посакувам!

Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce România, asta ți-o doresc!

ЗА МАКЕДОНСКИТЕ РАБОТИ/ НЕКОЛКУ ЗБОРОВИ ЗА МАКЕДОНСКИОТ ЛИТЕРАТУРЕН ЈАЗИК

Крсте Петков Мисирков, македонски филолог, новинар, историчар и етнограф, роден 1847 година.Едно од најзначајните остварувања било издавањето на списание на македонски јазик која го поддржуваше посебниот идентитет на македонскиот народ. Во продолжение ќе прикажеме неколку од неговите мисли во поглед на идентитетот и единствеоста на македонскиот народ

” …….. јас сакав да им ги обрнам погледите на моите сонародници на нуждата од едно корено изменување на досегашниот процес на нашиот духовен развиток, како и на тоа дека моите погледи во тој случај не се нешто ново и безосновно, а се само чекор напред во досегашното развивање на нашето национално самосознание и дека затоа се сосем природни и основани.

Се разбира оти во една мала книга, како што е оваа мојава, не може подробно да се разгледаат сите засегнати прашања. За секое од нив би можело да се напише по една цела книга. Но сега-засега од такви подробни разгледувања за засегнатите прашања уште нема голема и неодложна потреба; затоа требаше за сите од нив да се кажат по неколку збора, зашто тие едно без друго се нејасни и неразбирливи. Освен разгледувањето на сите засегнати прашања, за да биде јасно појавувањето на книгава, сега ќе треба да се кажат неколку збора за своевременоста на книгата и нашиот литературен јазик.

Мнозина може ќе речат оти вистина добро е човек да се позамисли над прашањата засегнати во оваа книга, но сега уште не му е времето. Во оваа книга, ќе речат тие, се внесува раздор и разединување меѓу нас наместо соединување, коешто сега-засега ни е толку нужно. За македонска народност, македонска литература и литературен јазик ние ќе можеме да му мислиме само кога ќе заживееме еднаш слободен политички живот; а

DESPRE PROBLEMELE MACEDONENE / CÂTEVA CUVINTE DESPRE LIMBA MACEDONEANĂ LITERARĂ

Krste Petkov Misirkov a fost filolog, jurnalist, istoric și etnograf macedonean născut în anul 1874. Una dintre marile sale realizări a fost editarea și publicarea în limba macedoneană a unei reviste, care susținea identitatea distinctă a poporului macedonean. În continuare, vă atașăm câteva din gândurile sale referitoare la identitatea și singularitatea limbii macedonene.

” ..... am vrut să îndrept atenția concetățenilor mei cu privire la nevoia de a schimba radical procesul actual al dezvoltării noastre spirituale și că opiniile mele în acest caz nu sunt ceva nou și lipsit de sens, ci doar un pas înainte în dezvoltarea autocunoașterii noastre naționale de până acum și de aceea sunt atât de naturale și de întemeiate.

Desigur, într-o carte mică precum este aceasta a mea, nu toate problemele în discuție pot fi discutate în detaliu. Pentru fiecare dintre ele s-ar putea scrie o carte întreagă. Însă, deocamdată, nu este încă o mare și urgentă nevoie de o examinare atât de detaliată a problemelor în cauză; de aceea, trebuia să se spună câteva cuvinte despre fiecare dintre ele, pentru că acestea, una fără cealaltă, sunt vagi și de neînțeles. Pe lângă analizarea tuturor problemelor în cauză, pentru a clarifica apariția aceastei cărți, vor trebui spuse acum câteva cuvinte despre actualitatea cărții și despre limba noastră literară. Mulți ar putea spune că este într-adevăr bine să chibzuiască omul la problemele din această carte, dar acum nu este momentul. În această carte, vor spune ei, există discordie și divizare între noi în loc de unificare, care este atât de esențial pentru noi în acest moment. La naționalitatea macedoneană, literatura macedoneană și limba literară vom putea să ne gândim doar când vom începe să trăim o dată o viață politică liberă; iar până atunci trebuie să fim uniți și să lăsăm de-o parte problema națională.

La aceasta pot răspunde doar așa: în opinia mea, prezentul, adică reformele de la Mürzsteg (Austria), sunt maximul pe care revoluția l-ar putea

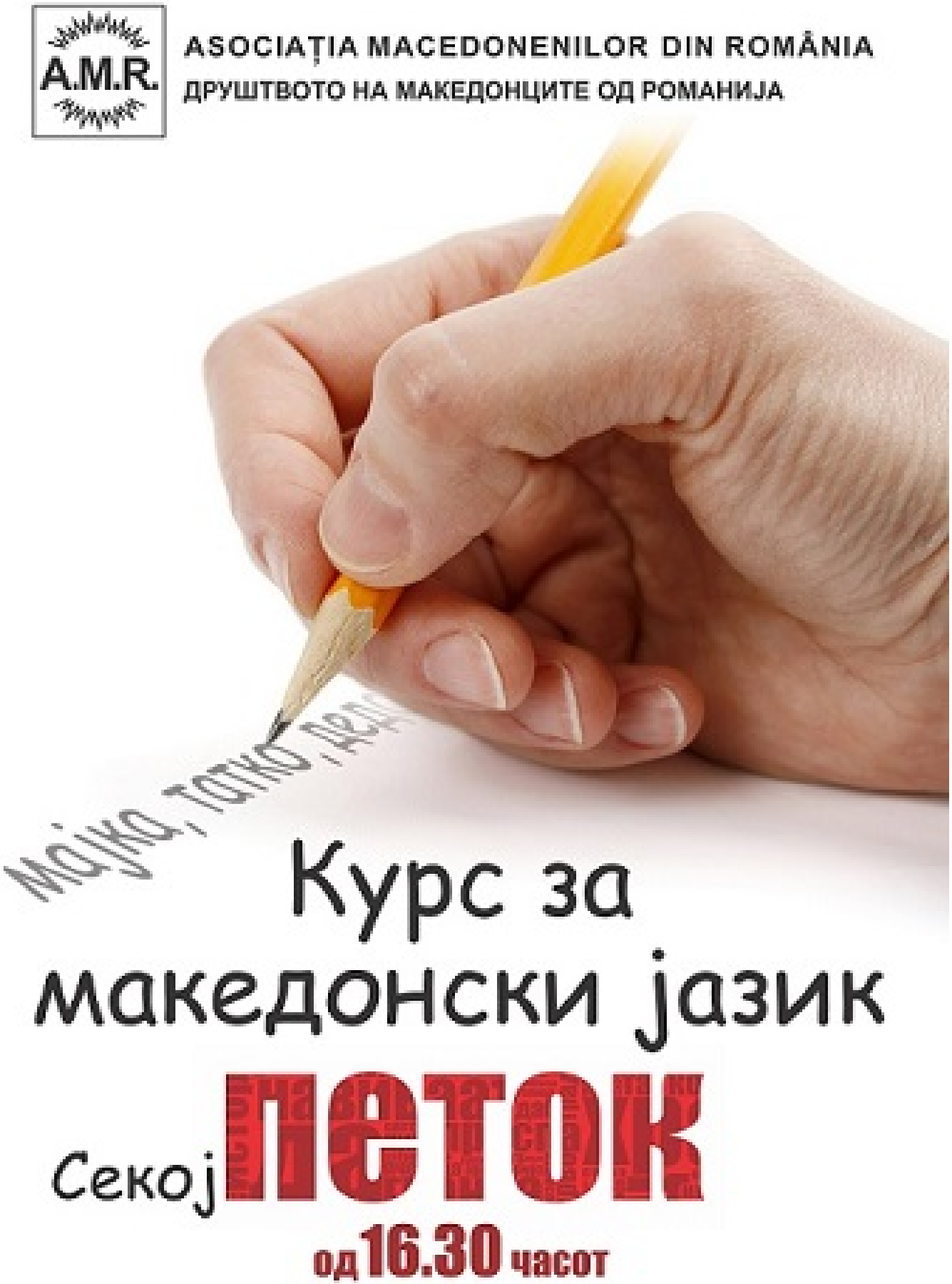
A.M.R.
ASOCIAȚIA MACEDONENILOR DIN ROMÂNIA
ДРУШТВОТО НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД РОМАНИЈА
Курс за
македонски јазик
Секој
петок
од 16.30 часот

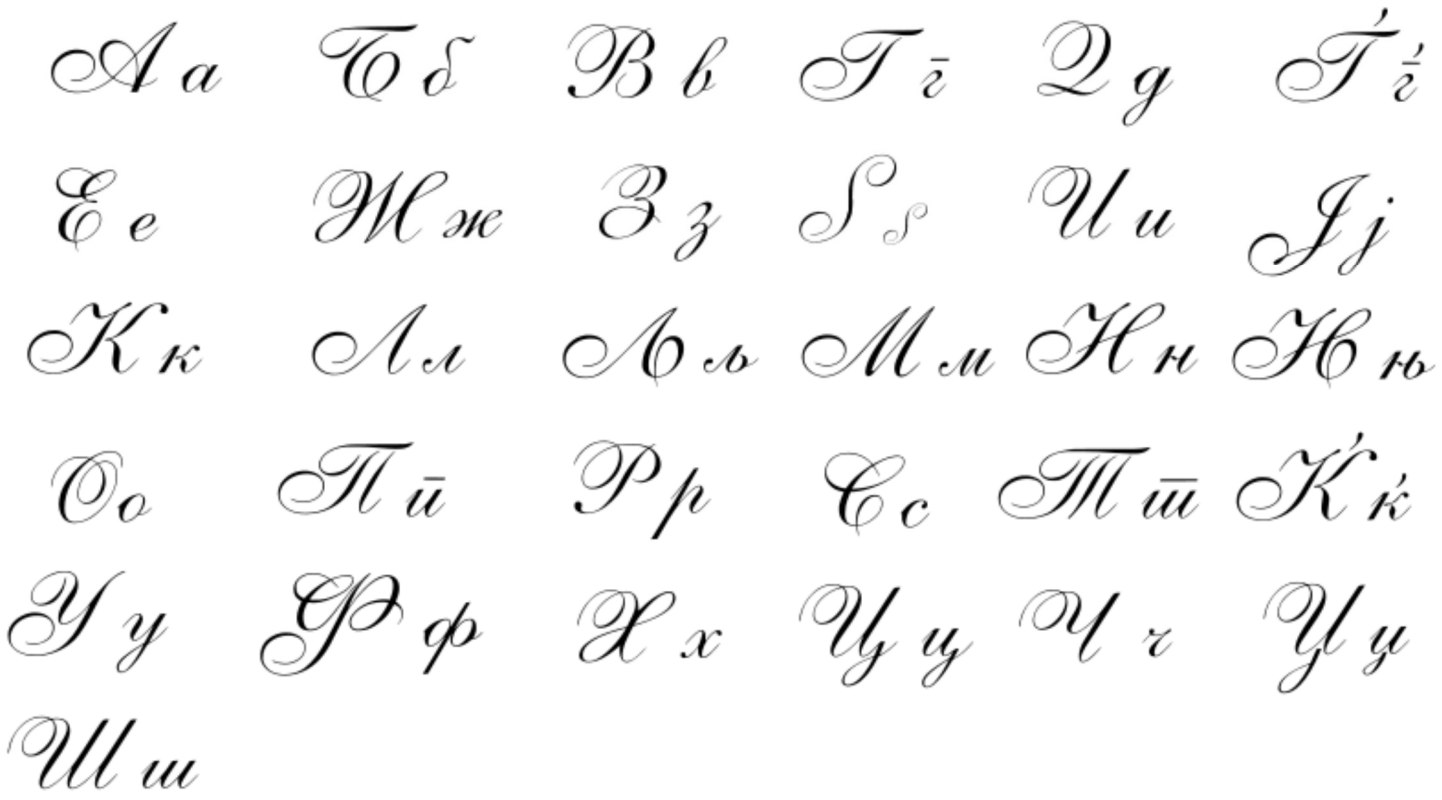

до тогаш нам ни треба ние да сме соединети и да го оставиме настрана националното прашање.

На тоа јас можам да го одговорам само ова: по моето мислење, сегашните, т.е. мирцштегските реформи се максимумот што можеше револуцијата да го ископча од Европа. Револуцијата напролет ќе биде најглупавото што можеме ние да го направиме. Со револуцијата напролет ќе се користат само нашите непријатели што си имаат само сметки спротивни на нашите национални интереси. Револуцијата напролет само ќе не уништи наполно нас и ќе ги уништи плодовите добиени од неа досега, зашто таа ќе биде насочена не против Турција, а против неа и реформаторските сили и затоа што тоа ќе биде не по наши сметки, а по сметките на некоја голема сила и некои мали балкански држави што ќе не натераат нас да се дигаме, а после ќе не остават на сретпат; најпосле, затоа што ако ние против сите аргументи на здравиот разум пак подигнеме востание, ќе бидеме само основа на дипломатска борба меѓу реформаторските држави и некоја трета, која борба ќе се сврши само со нашето поништување. Затоа ние треба да се откажеме од секоја мисла за револуција напролет, уште повеќе што реформите ќе се воведат, зашто со нив е врзана честа на две големи сили што се во состојба да постават се на своето, - и да се зафатиме за нова, т.е. културна борба, во која

scoate de la Europa. Revoluția din primăvară va fi cel mai stupid lucru pe care îl putem face. Revoluția din primăvară va folosi doar dușmanilor noștri, care au doar conturi contrare intereselor noastre naționale. Revoluția din primăvară ne va distruge complet și va distruge avantajele obținute până acum, pentru că va fi îndreptată nu împotriva Turciei, ci pe socoteala forțelor reformatoare și pentru că aceasta nu va fi pe socoteala noastră, ci pe socoteala unei mari puteri și a unor mici state balcanice care ne vor forța să ne ridicăm și apoi să ne lase în mijlocul drumului; în cele din urmă, dacă împotriva tuturor argumentelor de bun simț ne revoltam iar, vom fi doar cauza unei lupte diplomatice între statele reformiste și un al treilea stat, luptă ce se va încheia doar cu distrugerea noastră. De aceea, trebuie să renunțăm la orice gând al unei revoluții în primăvară, cu atât mai mult cu cât vor fi introduse reforme, deoarece de ele e legată onoarea a două mari puteri capabile să ia totul pe cont propriu - și să pornim o alta nouă, cu alte cuvinte, o luptă culturală, în care problema naționalității și a dezvoltării noastre național-religioase va trebui să ocupe primul loc. Așadar, acum este momentul să ne gândim la limba noastră, la literatura noastră națională și să ne dezvoltăm spiritul național. Acum este un moment de interes pentru problemele național-religioase.

Acest interes este cam întârziat, dar din aceasta încă nu rezultă că acum nu are loc printre noi și că ne poate vătăma.

Dacă suntem logici, atunci trebuie să recu-

првото место ќе треба да го заземе прашањето за нашата народност и нашиот национално-религиозен развиток. Значи, токму сега му е времето да се мисли за нашиот јазик, нашата национална литература и воспитувањето во национален дух. Сега настапува време за интерес за национално-религиозни прашања.

Тој интерес малку е задоцнет, но од тоа сеуште не следува дека тој си нема сега место меѓу нас и дека може да ни напакости.

Ако сме логични, тогаш треба да признаеме оти автономијата на Македонија, за која досега револуционерите се бореа, има смисла само во тој случај ако револуционерите согледуваа во нашиот народ такви квалитети и особини што се немаат кај другите балкански народи, а се само наша карактерна црта. Само согледувањето на тие своеобразни црти во карактерот, наравите, обичаите, животот, преданијата и јазикот на нашиот народ е важна причина да сме ние против делењето на нашата татковина и за нејзината автономија, зашто дележот ќе ни искорени се што ни е мило и ќе ни наврзе многу противно нешто на нашиот

noaștem că autonomia Macedoniei, pentru care revoluționarii s-au luptat până acum, are sens doar în cazul în care revoluționarii au perceput în poporul nostru astfel de calități și particularități, care le lipsesc celorlalte națiuni balcanice și sunt trăsătura caracterului nostru. Doar perceperea acestor trăsături individuale în caracterul, temperamentul, obiceiurile, viața, legendele și limbajul poporului nostru este un motiv important pentru noi să fim împotriva divizării patriei noastre și a autonomiei sale, deoarece împărțirea va stârpi tot ceea ce ne este drag și ne va introduce ceva foarte contradictoriu spiritului poporului nostru. Doar o cunoaștere națională macedoneană de sine distinctă ne oferă dreptul moral de a lupta împotriva cererii micilor state balcanice de a se diviza patria noastră și de a lupta împotriva propagandelor care pregătesc terenul pentru împărțire. Și dacă autonomia nu poate fi obținută, ar trebui să privim în mod indiferent activitatea de propagandă și să luptăm cu o nouă mișcare care este îndreptată împotriva lor doar pentru că această mișcare ar slăbi propaganda cea mai puternică? Nicidecum, pentru că nici o

Крсте Петков Мисирков - Krste Petkov Misirkov

народен дух. Само одделното македонско национално самосознание кај нас ни дава морално право да се бориме против барањето на малите балкански држави да се раздели нашата татковина и да се бориме против пропагандите што готват почва за дележ. А ако не може да се добие автономија, треба ли ние рамнодушно да гледаме на работењето на пропагандите и да се бориме со едно ново течење што е насочено само против нив само затоа што тоа течење ќе ја ослабело најсилната пропаганда? Никако не, зашто ни една пропаганда, колку и да е таа силна, не може да ни го даде тоа што го очекуваме ние од неа. Сите пропаганди се пропаганди само на свои, но никако не и на наши интереси и од нив никогаш немало ништо особено за народот. Спасот никојпат нема да ни дојде од пропагандите, зашто ако е денеска едната посилна - утре ќе стане и другата таква, а првата ќе ослабне. Пропагандите најпосле само можат да ја достигнат својата крајна цел - дележот, коешто не го сакаат и оние што се против националниот сепаратизам. Значи, последниов не е неумесен во сегашните околности и може да ни даде само добри плодови, но не и да ни напакости.

Штом си има место националниот сепаратизам, тогаш тој треба да се пројави во милоста кон се што е народно и на прво место во милоста кон народниот јазик.

Јазикот е средство со кое ние дознаваме што мисли, што чувствува и што сака нашиот собеседник. Во јазикот има одделни гласовни знакови или зборови за сите мисли, чувства и желби на еден човек, затоа јазикот на еден народ е негово духовно богатство и наследство

propagandă, oricât de puternică ar fi, nu ne poate oferi ceea ce așteptăm noi de la ea. Toate propagandele sunt propagande doar pentru propriile interese, în nici un caz pentru interesul nostrum, iar în ele nu a existat niciodată nimic deosebit pentru popor. Scăparea nu ne va veni niciodată din propagande, pentru că, dacă astăzi este una mai puternică - mâine va deveni la fel cealaltă, iar prima se va domoli. În cele din urmă, propagandele pot doar să-și atingă obiectivul final – divizarea, care nu este pe placul celor care se opun separatismului național. Așadar, acesta din urmă nu este inadecvat în circumstanțele actuale și ne poate da doar avantaje, dar să nu ne dăuneze.

Odată ce separatismul național își are locul său, atunci ar trebui să se manifeste cu compasiune în tot ceea ce este popular și în primul rând cu compasiune pentru limba populară.

Limbajul este mijlocul prin care aflăm ce gândește, ce simte și ce dorește aproapele nostru. În limbă există semne vocale sau cuvinte separate pentru toate gândurile, sentimentele și dorințele unei persoane, prin urmare, limbajul unui popor este bogăția și moștenirea sa spirituală, în care toate gândurile, sentimentele și dorințele populare sunt imprimate în semne vocale sau cuvinte cu care a trăit și trăiește un popor și care sunt transmise ca ceva sacru de la o generație la alta. Să-și păstreze cineva limba sa maternă și să o protejeze ca pe ceva sacru, înseamnă să rămână credincios spiritului strămoșilor săi și să respecte tot ceea ce au făcut ei pentru urmașii săi. Să renunțe cineva la limba sa maternă, înseamnă a renunța și la spiritul popular. Acesta doar explică dorințele și eforturile învingătorilor de a-i face pe cei învinși să renunțe la propria limbă, iar în locul ei să o învețe pe a lor; aceasta explică, de

во кое се заклучуваат отпечатени во гласовни знакови или зборови сите народни мисли, чувства и желби со коишто има живеано и живее еден народ и коишто се предаваат како нешто свето од едно поколение на друго. Да си го зачува некој својот народен јазик и да го брани како светиња, значи да му остане тој верен на духот на своите прededовци и да почитува се што имаат тие направено за своето потомство. Да се откаже човек од својот народен јазик значи да се откаже тој и од народниот дух. Со тоа само се објаснуваат и желбите и усилбите на покорителите да ги направат покорените да се откажат од својот јазик и на негово место да го научат нивниот; исто така со тоа се објаснува упорството на покорените народи да си го зачуваат сето свое духовно народно наследство, а особено јазикот.

Таква мислост кон нашиот народен јазик треба да имаме и ние, ако сакаме да му останеме верни на духот на нашите прededовци. Милоста кон народниот јазик е наш долг и наше право. Ние сме должни да го милуваме нашиот јазик, зашто тој е наш исто така како што е наша татковината. Првите

asemenea, tenacitatea națiunilor supuse în a-și păstra toată moștenirea populară spirituală, și, în special, limba.

Ar trebui să avem și noi o astfel de compasiune pentru limba noastră maternă, dacă vrem să rămânem fideli spiritului strămoșilor noștri. Compasiunea pentru limba maternă este datoria noastră și dreptul nostru. Suntem datori să prețuim limba noastră, căci este a noastră, precum a noastră este și patria. Primele voci pe care le-am auzit sunt vocile taților și mamelor noastre, vocile și cuvintele limbii lor materne. Prin ele am primit prima noastră hrană spirituală, deoarece cu ele s-a zămislit tot ceea ce am văzut cu ochii noștri. Cu limbajul popular ne însușim psihologia părinților și strămoșilor noștri și devenim succesorii lor spirituali, la fel cum cu corpul suntem extensiile lor trupești. Dacă tratăm cu dispreț limba noastră maternă, doar le plătim cu nerecunoștință părinților noștri pentru toată viziunea și educația lor spirituală. – Noi avem și dreptul, pe lângă datorie, să ne apărăm limba, iar acest drept este sacru pentru noi. Oricine ne atacă limba ne este la fel de neprieten ca și atacatorul credinței noastre. Credința și limbajul - acestea sunt sufletele unui popor, cu schimbarea oricăreia, un popor face o

гласови што ги имаме чуено се гласовите на нашите татковци и мајки, гласовите и зборовите на нивниот народен јазик. Преку нив ние ја добивме нашата прва духовна храна, зашто со нив се осмислуваше се што гледавме со нашите очи. Со народниот јазик ние ја освојуваме психологијата на нашите татковци и предедовци и стануваме нивни духовни наследници, како што сме со снагата нивни телесни продолжувачи. Ако се однесуваме со презир кон народниот наш јазик, ние само им враќаме со неблагодарност на нашите родители за сето нивно духовно гледање и воспитание. - Ние имаме и право, освен долгот, да го браниме нашиот јазик и тоа право ни е свето. Секој што го напаѓа нашиот јазик ни е исто таков наш непријател како и напаѓачот на нашата вера. Верата и јазик - тоа се душата на еден народ, со изменувањето на кои еден народ прави коренен душевен преврат: тој се откажува од се поранешно и зема се ново. Тој коренен преврат, ако станува постепено во текот на цели векови не е опасен, зашто едни делови од него се однесуваат за едни поколенија, други за други поколенија, така што едни делови преминуваат по наследство, како народно наследство, и само некои се нови. Тој коренен преврат не е опасен само ако е резултат од самостојното развивање на народот.

Но ако еден народ ги изменува својот јазик и својата вера во едно кусо време и под силно туѓи влијание, самиот без свест однесувајќи се кон таа измена, тогаш тој се откажува од самиот себеси и од неговите интереси и се предава и себеси и нив на еден посилен народ, којшто ќе постапи со него и со нив како што ќе му биде потребно; Значи, да се откаже еден народ од својот јазик значи да се откаже тој и од самиот себеси и од своите интереси; значи да престане да гледа на себе со свои очи, да суди за себе и за другите со својот ум и разум, а да чека укажување за се отстрана. Еден народ што си го загубил својот јазик личи на еден човек што си го загубил патот и не знае од каде иде и на каде оди и којшто не знае зошто оди ваму, а не онаму или таму. Колку во поскоро време еден народ го изменува својот јазик, толку поопасна и очајна е неговата положба.

Опасноста што го загрозува нашиот народ и неговите интереси од страна на пропагандите, коишто ги употребуваат сите и дозволени и недозволени средства за да го исчистат од Македонија нашиот јазик и со него нашите духовни интереси и да ги насадат на нивно место нивните јазици со нивните духовни интереси не само што не задолжува нас, но и

turnură spirituală radicală: renunță la tot ce a fost și preia tot ce e nou. Această turnură radicală, dacă

se realizează de-a lungul secolelor, nu este periculoasă, deoarece unele părți ale sale se referă la anumite generații, altele la alte generații, astfel încât, prin moștenire, unele trec drept moștenire a unui popor și doar unele părți sunt noi. Această turnură radicală nu este periculoasă doar în cazul în care ea este rezultatul dezvoltării de sine a poporului.

Dar, dacă o națiune își schimbă limba și credința într-un timp scurt și sub o influență străină puternică, raportându-se inconștient la acea schimbare, atunci el singur renunță la sine și la interesele sale și se predă și pe sine și propriile interese unui popor mai puternic, care se va comporta cu el și cu ele în funcție de propriile nevoi. Așadar, a renunța un popor la propria limba, înseamnă a renunța atât la sine, cât și la interesele sale; înseamnă a nu se mai privi pe sine cu propriii ochi, a se judeca pe sine și pe ceilalți cu propria minte și rațiune, ci a aștepta indicații pentru tot dinafară. O națiune care și-a pierdut propria limba este asemenea unui om care și-a pierdut calea și nu știe de unde vine și încotro merge și care nu știe de ce merge intr-acolo și nu acolo sau dincolo. Cu cât mai repede își schimba propria limba o națiune, cu atât mai periculoasă și mai disperată este situația sa.

Amenințarea care pune în pericol poporul nostru și interesele sale din partea propagandiștilor, care folosesc toate mijloacele permise și nepermise pentru a stârpi din

Macedonia limba noastră și cu ea interesele noastre spirituale și a sădi în locul lor propriile limbi

ни дава полно право да ги употребиме сите и дозволени и недозволени средства за да го зачуваме нашиот народен јазик и со него нашите народни интереси. Притоа ние не сакаме туѓо, а си го браниме своето.”

și interese spiritual, nu numai că ne obligă, ci ne oferă totodată dreptul deplin de a folosi toate mijloacele, atât premise, cât și nepermise, pentru păstrarea limbii poporului nostru și cu ea interesele noastre naționale. Cu toate acestea, noi nu vrem ceva străin, ci apărăm ceea ce este al nostru.”

„ПОЛОВИНА ЗЕМИ, ПОЛОВИНА ОСТАВИ„

Оскарот не дојде, но „Медена земја“ го освои целиот свет, успевајќи да влезе во историјата на светскиот филм.

Документарен филм, кој ја врати македонската кинематографија во првите редови, и ги надмина сите очекувања стигнувјќи многу блиску до Оскарите, кои сепак на крајот не дојдоа.

Филмот е во режија на Тамара Котевска и Љубомир Стефанов, продуцент и издавач Атанас Георгиев.

Документарецот „Медена Земја“ беше номиниран за Оскар во две категории, и тоа за најдобар документарен филм и за најдобар странски долгометражен филм на 92-то издание на Доделување на Оскарите - со што успеа да влезе во историјата на светската кинематографија како прво достигнување кое ги добива овие две номинации. Документарецот го прикажува животот на Атиџе, сиромашна и скромна пчеларка од Северна Македонија, кој

„JUMĂTATE IEI, JUMĂTATE LAȘI„

Oscarul nu a venit, dar "Pământul mierii" a cucerit lumea întreagă, reușind să intre în istoria filmului mondial.

Documentar care a readus pe prim-plan cinematografia macedoneană și, depășind toate așteptările, ajungând atât de aproape de oscaruri, care în cele din urma nu au venit.

Filmul a fost regizat de Tamara Kotevska și Ljubomir Stefanov, producător și editor Atanas Gheorghiev.

Filmul documentar "Pământul mierii" a fost nominalizat la Oscar în două categorii, respectiv la cel mai bun documentar și la cel mai bun lung-metraj străin, la cea de-a 92-a ediţie a premiilor Oscar - reuşind astfel să intre în istoria cinematografiei mondiale ca fiind prima realizare care a primit aceste două nominalizări. Documentarul prezintă viața lui Atige, o apicultoare umilă şi săracă din Macedonia de Nord, care vorbește despre atitudinea tot mai rea a omului

Крсте Петков Мисирков; Медена Земја - Krste Petkov Misirkov ; Țara de miere

зборува за сè по лошиот став на современиот човек кон природата.

Таа живее со нејзината мајка, ги спасува пчелите и ја враќа природата на правата екилибрирана патека.

„Главната идеја на филмот е да се покаже човечката припадност кон и на природата, но исто така и како се нарушува рамнотежата во природата заради начинот на кој се користат природните потенцијали“.

Филмската екипа ја следеше Атиџе, жена која беше едно со природата и која ја покажа моќта и величието на човекот. „Ова е еден момент кога чесноста, едноставноста и хуманоста се борат да ја преживеат битката со материјализмот.

„Скромноста е нешто на што заборавамe поради престижот и алчноста. По оваа патека можеме да стигнеме до работ на бездната, за да ја научиме лекцијата“, вели Георгиев.

Тој тврди дека токму тоа е главната порака на Атиџе „половина земи - половина остави“ - овие зборови ја одразуваат нејзината врска со медот, пчелите и природата.

Голем успех а во Македонија, сите се воодушевени од успехот на филмот, кој според продуцентот е најголема награда за еден уметник. По објавувањето на номинациите, социјалните мрежи беа исполнети со честитки.

Пред да стигне до големата сцена на филмот, тој освои уште три награди на филмскиот фестивал „Санденс“, основан од

modern față de natură.

Ea trăiește cu mama ei, salvează albinele și readuce natura în echilibru.

"Ideea principală a filmului este de a arăta apartenența omului la natură, dar și modul în care este perturbat echilibrul din natură din cauza modului în care sunt utilizate potenţialele naturale".

Echipa de film a urmărit-o pe Atidge, o femeie care a fost una cu natura și a arătat puterea și măreția omului. "Este un moment în care onestitatea, simplitatea și umanitatea luptă pentru a supraviețui bătăliei cu materialul.

"Modestia este ceva ce uităm din cauza prestigiului și a lăcomiei. Pe acest drum putem ajunge la prăpastie, pentru a învăța lecția", spune Gheorghiev.

Acesta susţine că este exact mesajul principal al lui Atidze "jumătate să iei- jumătate să laşi" - aceste cuvinte reflectă relația ei faţă de miere, albine și natură.

Un mare succes!

În Macedonia, spectatorii sunt încântați de succesul filmului, lucru care, după cum spune producătorul, reprezintă cel mai mare premiu pentru un artist. După anunțarea nominalizărilor, rețelele sociale s-au umplut de mesaje de felicitări.

Înainte de a ajunge pe scena mare a filmului, a câștigat alte trei premii la Sundance Film Festival, fondat de actorul și regizorul Robert Redford, publicaţiile The Guardian, New York Times, Rolling Stone și Veniti Fair au scris despre asta. Iar Gheorghiev a menționat: "După

Медена Земја - Țara de miere

актерот и режисер Роберт Редфорд, за тоа се пишуваше и во „Гардијан“, „ЊуЈорк Тајмс“, „Ролинг Стоун“ и „Венити саем“, а Георгиев напомена: После Санденс, сфативме дека овој филм ќе има долг пат “.

"Освен сите награди, најважно е дека ова е филм што ќе се гледа низ целиот свет. Се надевам дека некои од оние што го гледаат ќе се обидат да променат нешто во нивните животи, а со тоа и во животот на оваа планета".

Уште наведува дека верува дека добрите рецензии и награди придонеле кината да бидат полни со месеци, кога е претставен филмот „Медена Земја“. „Ова ја стимулира публиката и на некој начин ги натера да одат да го видат филмот“. Тој верува дека публиката - не само Македонците, туку и публиката ширум светот - треба да научат дека денешниот документарен филм е различен од она што сме навикнати да го гледаме.

„Документарците не се филмови со протагонисти што седат и зборуваат, туку вешто ги презентираат сликите од реалниот живот“.

Можеби никој не очекуваше номинации за Оскар а ние сигурно ќе останеме со жалење долго време што историјата на овој документарен филм не продолжи со Оскар. Затоа што почетокот на оваа година нè натера

Sundance, ne-am dat seama că acest film va avea un drum lung de parcurs".

"Pe lângă toate premiile, cel mai important lucru este că acesta este un film care va fi vizionat peste tot în lume. Sper că unii dintre cei care îl urmăresc vor încerca să schimbe ceva în viața lor, și astfel în viața acestei planete".

Acesta consideră că recenziile bune și premiile au contribuit ca sălile de cinematografe să fie pline luni întregi, când este prezentat filmul "Pământul mierii". "Acest lucru a stimulat publicul și, într-un fel, a făcut să meargă să vadă filmul". Acesta consideră că publicul - nu numai cel macedonean, ci și publicul din întreaga lume - trebuie să învețe că documentarul de astăzi este diferit de ceea ce suntem obișnuiți să urmărim.

"Documentarele nu sunt filme cu protagoniști care stau și vorbesc, ci sunt prezentate cu îndemânare imagini din viața reală".

Poate că nimeni nu se aștepta la nominalizări la Oscar și în mod sigur mult timp cu toți vom rămâne cu regretul ca istoria acestui documentar nu s-a continuat și cu un Oscar. Pentru ca începutul acestui an ne a facut să visăm frumos și să credem din nou în oameni și natura.

Sa fie oare acesta un moment de răscruce a filmului macedonean?

Sigur că sub soarele macedonean vor

убаво да сонуваме и повторно да веруваме во луѓето и природата.

Може ли ова да биде пресврт во македонската кинематографија?

Секако, други зраци на светлина ќе се појават под македонското сонце, сигурно во оваа прекрасна земја живее талентот на народот и ќе пробие.

А пак ние Македонците од целиот свет се радувавме и бевме со вас и се гордееме со овој прекрасен проект.

Михајлов Марјан

apărea și alte raze luminoase, sigur că în aceasta țara minunată talentul oamneilor trăiește și va răzbi.

Iar noi macedoneni din întreaga lume ne-am bucurat și v-am fost alături și suntem mândri de acest proiect minunat.

Mihajlov Marjan

СЕ СЛАВИ ЕДЕН ХЕРОЈ

Сто триесет и осум години поминаа од раѓањето на херојот Гоце Делчев, ценет и сакан од страна на македонците независно од годините кои ѓи имаат и местота каде живеат.

Кој беше Гоце Делчев (1872-1903) и што направи тој за Македонија, како и за македонскиот народ?

Да погледнеме наназат за момент и да се одразиме на животот на Гоце, еден млад македонски револуционер кој загина за Македонија.

Гоце Делчев беше син на македонски патриоти Никола и Султана Делчев. Се роди на 4 февруар 1872 година, во Кукуш, град кој се наога на 35 км. Северно од Солун, место лоцирано во Егејска Македонија. Неговите родители имаа важна задача во неговото

SE CELEBREAZĂ UN EROU

O sută şi treizeci şi opt ani au trecut de la naşterea eroului Goţe Delcev, venerat şi iubit de către macedoneni indiferent de vârsta pe care o au şi locul din lume unde trăiesc.

Cine a fost Goţe Delcev (1872-1903) şi ceea ce a făcut el pentru Macedonia, dar şi pentru poporul macedonean?

Să privim înapoi pentru o clipă şi să reflectăm asupra vieţii lui Goţe, un tânăr revoluţionar macedonean, care a murit pentru cauza macedoneană.

Goţe Delcev a fost fiul patrioţilor macedoneni Nikola şi Sultana Delcev. El s-a născut pe 4 februarie 1872, în Kukuş, un oraş situat la 35 km nord de Solun, localităţi situate în Macedonia Egeeană. Părinţii lui au avut un rol

Медена Земја; Гоце Делчев - Țara de miere; Goțe Delcev

развивање во најголемото Македонско востание против Отоманскиот империум исто така беа и активни во елементите на движењата кои се

Гоце Делчев заврши основно школо о Кукуш, а гимназија во Солун, каде студираше литература и социјални науки. После тоа се запиша на Војна Академија во Софија, во месец јули 1891 година, каде темелно ги проучуваше познавањата и војната дисциплина. Беше искључен од војната академија поради својата неспособнос да толерира неправина и желбата да се покаже пред оние што го подготвуваа, се врати во Македонија 1894 година.

Гоце Делчев имаше желба секогаш да се запознае и продлабочи работите и сознае се за македонските проблеми. Тој играше една активна улога во политичките групирања од Солун и Софија и имаше добра врска со оние кои имаа исто мислење. Неговите пријатели му помогнаа во вклучувањето во Македонската Револуционарна Организација (МРО) и помогнаа во дирекцијата и движеечките македноски канали за национално ослободување а специјално во периодот 1894-1903 година.

Кариерата на Делчев како професор го донесе во Ново Село (до Штип) и Банско во 1894-1986 година. Покасно тој се вклучи, директно во револуционерното движење и

esenţial în dezvoltarea celei mai mari răscoale macedonene îndreptată împotriva Imperiului Otoman și, de asemenea, au fost elemente active în desfăşurarea revoltelor de la Razlog şi Kresna în anul 1878 împotriva aceluiaşi asupritor.

Goţe Delcev a absolvit şcoala elementară în Kukuş, apoi a absolvit liceul din Solun, unde a studiat literatura şi ştiinţele sociale. După aceea, s-a înscris în Academia Militară din Sofia, în iulie 1891, unde şi-a aprofundat cunoştinţele în disciplinele militare şi ştiinţifice. Incapacitatea sa de a tolera nedreptatea şi dorinţa sa de a-i expune pe cei care o instumentau, au dus la excluderea sa de la academie, el întorcându-se astfel în Macedonia, în anul 1894.

Goţe Delcev a fost mereu dornic să cunoască în profunzime şi să fie pus la curent cu problematica macedoneană. El a jucat un rol activ în grupările politice din Solun şi Sofia şi păstrat o strânsă legătură cu cei care gândeau precum el. Prietenii săi au contribuit la implicarea sa în Organizaţia Revoluţionară Macedoneană (ORM) şi au ajutat la direcţionarea şi canalizarea mişcării macedonene de eliberare naţională în special în perioada 1894 - 1903.

Cariera lui Delcev ca profesor l-a dus pe acesta la Novo Selo (lângă Ştip) şi Bansko, 1894 - 1896. El s-a implicat, mai târziu, în mod direct, în mişcarea revoluţionară şi în pregătirea poporului macedonean pentru evenimentul revoltei şi marii

припрема на македонскиот народ за революционерниот момент и големото движење на војската во 1903 година.Во времето кога предаваше во Ново Село, Делчев го сретна Даме Груев лидерот во тоа време на Централниот Комитет на МРО. И двајцата имаа слични идеи и така станаа добри пријатели. Во 1895 година Груев го увери Делчев да се приклучи во МРО и не помина доста време а Делчев постана еден од најдобрите лидери на МРО.

Делчев беше реалист, а во исто време и идеалист кој ѓи сакаше луѓето, а ја мразеше тиранијата примети да луѓето кои живеат во едно исто место а со различита култура можат заеднички да живееа во мир. Интернационалите и космополитните мислења на Делчев беа доста напредни и можеа да бидат поткрепени со реченицата:,,Ги разбирам лугето како едно отворено поле каде се одвива едно ривалство(натпреварување) во културата меѓу нации``.

Како реалист Делчев знаеше дека една революција да биде успешна потребно е да се реши и една ,,морална революција`` на мозокот, срцето и душата на еден народ кој го запозна ропството многу време. Беше потребно да луѓето се осеќаат луѓе со права и слобода

mişcări armate din anul 1903. În timp ce preda în Novo Selo, Delcev l-a întâlnit pe Damian Gruev, liderul de atunci al Comitetului Central al ORM. Cei doi bărbaţi aveau idealuri similare şi, astfel, au devenit prieteni apropiaţi. În 1895, Gruev l-a convins pe Delcev să se alăture MRO şi nu a trecut prea mult timp până când însuşi Delcev a devenit unul dintre liderii de necontestat al MRO-lui.

Delcev a fost un realist, dar în acelaşi timp şi un idealist care a iubit oamenii, a urât tirania şi a văzut lumea ca pe un loc unde diferitele culturi convieţuiesc împreună în pace. Opiniile internaţionale şi cosmopolite ale lui Delcev erau cu mult înaintea timpului său şi ar putea fi rezumate în proverbiala lui propoziţie: "Înţeleg lumea ca pe un câmp unde se desfăşoară doar o concurenţă culturală între naţiuni".

Ca un realist ce era, Delcev ştia că pentru ca o revoluţie să aibă succes trebuie să se realizaze şi o "revoluţie morală", a minţii, inimii şi sufletului unui popor care a cunoscut mult timp înrobirea. Era necesar ca oamenii să se simtă oameni, cu drepturile şi libertăţile aferente acestei poziţii, ci nu robi. Cu acest lucru în minte, Delcev şi -a stabilit o prioritate în a fundamenta şi dezvolta o conştiinţă revoluţionară în rândul populaţiei macedonene, punând astfel în mişcare angrenajele viitoarei revoluţii armate.

наместо положба и робие. Со вакво мислење Делчев утврди една голема предност и да се развије револуционалната совест во редовите на македонскиот народ, ставајки ја со други зборови во движење идната Прикличувајќи ѓи селата во организирани форми на МРО која учествуваше во голема мерка во проширувањето на истата, растење бројот на својите членови, истовремено давајки им важни услови за милитаризам на истите.

Главниот проблем во врска со календарот на големата револуција во Македонија беше и неусогласувањето во вклучувањето на претставниците во МРО, на конференцијата која се одржа во Солун 1903 година каде Делчев беше против револуцијата, наречувајки ја прерана. Тој покуша да ја запре револуцијата која ја сметаше превремена и кога се сретна со Груев во Солун кој го увере да ја закасне се додека не ја организираат подобро и да го припремат наоружуваното востание по конкретно. Тој би имал можност да разговара со раководството на МРО за време на Конференцијата од Смилево,закажана да започне на 3 мај 1903 , кога беше и убиен на патот и не успеја да ја одржи.

Делчев беше убијен на 4 мај 1903 година во близина на селото Баница, општина Сереш во една борба со турските сили. Посмртните

Includerea zonelor rurale în formele organizatorice ale ORM a contribuit în mare măsură la extinderea acestuia, la creşterea numărului membrilor săi, oferind în acelaşi timp condiţii prealabile esenţiale pentru militarizarea acesteia.

Principala problemă în ceea ce priveşte calendarul marii revolte din Macedonia a implicat şi o discordanţă aparentă printre reprezentanţii MRO, la Conferinţa de la Solun în 1903, Delcev opunându-se revoltei, numind-o prematură. El a încercat să blocheze revolta, pe care a considerat-o precoce şi, atunci când s-a întâlnit cu Gruev la Solun, el l-a convins pe acesta de a o întârzia cu cel puţin suficient de mult timp cât pentru a o organiza mai bine şi a pregăti elementul armat al organizaţiei mai în amănunt. El ar fi avut o şansă să vorbească cu întreaga conducere a ORM în timpul Conferinţei de la Smilevo, programată să înceapă pe data de 3 mai 1903, dar el a fost ucis pe drum şi nu a mai reuşit să o facă.

Delcev a fost ucis pe 4 mai 1903 în apropierea satului Baniţa, regiunea Seres într-o luptă cu forţele turceşti. Rămăşiţele lui Delcev au fost transferate în Bulgaria în anul 1923, apoi, după cel de al doilea război mondial, pe 10 octombrie 1946 acestea s-au întors în Republica Macedonia. A doua zi, ele au fost depuse într-un sarcofag de

Гоце Делчев - Goțe Delcev

остатоци на Делчев беа пренесени во Бугарија во 1903 година, а потоа , после втората светска војна, на 10 октомври 1946 година беа вратени во Република Македонија. Другиот ден беа ставени во сакрофаг од мермер кој и денеска се наоѓа во Скопје во дворот на Црквата Свети Спас.

Делчев остана во колективно сеќавање и секогаш ќе биде во сеќавање како незаменлив лидер, стратешки, идеолошки и вонреден дипломат на МРО.Тој беше човек кој сам сееше благородно семе за отпорност во селските македонски редови, Да се одразиме на зборовите речени од страна на Ѓиорѓио Нуригиани изнесени за Гоце Делчев и за револуцијата за Илинден во својата книга ,,Македонија од вчера и од денес``, Илинденската Револуција која преставува големо реализирање за македонскиот народ. Постојат работи во нејзините рамки кои создаваат невозможности,воспалуваат замисли и прават да овие инструкции бидат класифицирани како еден голем историски елемент``.

Моментот на Илинденската Револуција

marmură, care şi astăzi se găseşte în Skopje, în curtea Bisericii Sveti Spas.

Delcev a rămas în memoria colectivă şi va fi mereu amintit ca liderul de necontestat, strategul, ideologul şi diplomatul de excepţie al MRO. El a fost un om care, aproape singur, cu generozitate, a semănat seminţe de rezistenţă în rândul ţărănimii macedonene, printr-o anticipare, popularitate, abilitate tactică şi entuziasm enorm.

Să reflectăm asupra cuvintelor spuse de către Giorgio Nurigiani referitor la Goţe Delcev şi revoluţia de la Ilinden în cartea sa " Macedonia de ieri şi de azi"; "Revoluţia de la Ilinden reprezintă o realizare de mare importanţă pentru poporul macedonean. Sunt lucruri în cadrul ei care frizează incredibilul, inflamează imaginaţia şi face ca această insurecţie să poartă să fie clasificată ca un mare eveniment istoric".

Momentul revoluţiei de la Ilinden a constituit prilejul ca întreaga populaţie să se ridice la luptă plină de înverşunare cuprinsă fiind de o dorinţă nestăvilită pentru libertate imediată. Credinţa poporului macedonean a făcut ca acesta să se încreadă în posibilităţile sale creative, pentru că doar un popor al cărui spirit este puternic este

Гоце Делчев - Goțe Delcev

даде прилика да цел народ се дигне во борба полна со разјареност опфатена од желбата која неможе да се запре за слобода одмах. Вербата на македонскиот народ направи да има доверба во своите креативни можности, затоа што само еден народ кој има разум е силен и вреден да најде храброст и потполна доверба во себе за да се упушти во вакви историски задачи.

Со оваа доста смела револуција, единствена по својот начин за благороден покушај, македонскиот народ ја искажа не само својата љубов за слобода и права но и моралната сила. Оваа одмазда останува и денеска како еден возбудлив документ за жртвување донесен на високо ниво и направен за слободата на еден народ.

Илинден ќе остане во Историјата како скапоцено нешто за секој македонец. Илинден е напишан во Историјата на македонскиот народ и ќе сјаје вечно, затоа што е израз на љубовта на поколението на македонскиот народ, за својата земја, за неискажаната жет за слобода и за стварната нивна внатрешна желба .

Не може да се зборува за епопејата на Илинден без да се зборува за човекот кој ја прекина и го стави целиот македонски народ на патот за револуција, на патот за слобода. Тој човек беше Гоце Делчев. Тој не беше само голем револуционер, тој беше нешто вертикално, по благороден и по идеалистички македонец роден под Македонско Небо.

Делчев си го даде животот за Македонија а посебно за слободата на сите македонци. Во времет кога го празнуваме денот на рагањето на Гоце Делчев, оваа година, да не заборавиме да кажеме , исто така, една молитва за сите македонски херои кои загинале во текот со годините за Македонија.

Рогобете Лаура

capabil să găsească curajul şi, în deplină încredere de sine, să se aventureze într-o astfel de misiune istorică.

Prin această revoltă foarte curajoasă, unică în felul său pentru îndrazneala sa nobilă, poporul macedonean şi-a exprimat nu numai dragostea sa pentru libertate şi dreptate dar şi puterea sa morală. Această revoltă rămâne şi astăzi un act uman irepetabil al sacrificiului de sine adus în fază supremă şi realizat pentru libertatea unui popor.

Ilinden va rămâne în istorie ca ceva sacru pentru fiecare macedonean. Ilindenul este scris în istoria poporului macedonean şi va străluci pentru veşnicie, pentru că este o expresie a dragostei nelimitate a poporului macedonean pentru pământul natal, a setei lui de nestins pentru libertate şi a realei lor esenţe interioare.

Nu este posibil să se vorbească despre epopeea de la Ilinden fără a vorbi de omul care a întrupat-o şi care a pus în mişcare poporul

macedonean pe drumul spre revoluţie, pe drumul spre libertate. Acest om a fost Goţe Delcev. El nu a fost doar un mare revoluţionar, el a fost cel mai vertical, mai nobil şi mai idealist macedonean născut sub cerul Macedoniei.

Delcev şi-a dat viaţa pentru Macedonia, pentru libertatea tuturor macedonenilor, în mod special. În timp ce sărbătorim ziua de naştere a lui Goţe Delcev acest an, să nu uităm să spunem, de asemenea, o rugăciune pentru toţi eroii macedoneni care au căzut de-a lungul timpului pentru cauza macedoneană.

Rogobete Laura

ПРОЧКА

Многу од обичаите кои во минатото биле негувани од македонскиот народ особено во руралните средини полека но сигурно исчезнуваат воедно со депопулацијата на рурални средини. Сепак сите имаме должност да продолжиме колку можеме да го негуваме и чуваме ова богатство кое се пренесува од

IERTAREA

Multe dintre obiceiurile care au fost păstrate cu grijă de poporul macedonean în trecut, în special în zonele rurale, dispar încet, dar sigur, odată cu depopularea acestor zone. Cu toate acestea, cu toții avem datoria de a continua cât putem să păstrăm cu grijă această bogăție transmisă din generație în generație. Toate aceste

генерација на генерација. Сите овии традиции, обичаи и верувања кои не прават единствени и различни се убавината и богатството на еден народ. Дел од овие празнични традиции и верувања етничките македонци ги донесоа со нив со самото доаѓање на територијата на Романија, дел од нив сеуште се негуваат и живеат во колевката на македонската заедница, а дел од нив веќе се испреплетени со обичаите и традициите кои ги затекнале во новата татковина.

Така и еден од најголемите и најзначајни празници кај македонскиот народ Прочка или Велики Поклади продолжуваме да го славиме и овде во македонската заедница. Прочка или Велики Поклади, е еден од најзначајните според некои веднаш по Божик и Велигден како значајност. За овој празник се поврзани голем број на народни обичаи и верувања. Проштевањето е обичај кој се појавува под влијание на црквата, додека сите други обичаи и верувања огновите, гатања, карневалите … се остатоци од претхристијанските период.

Овој празник Прочка или Велики Поклади, меѓу народот уште е познат и како Проштени Поклади, празник кој доаѓа по неколкуте зимски празници како што се: Бадник, Божик, Водици, Св. Трифун и ги поврзува со значајните пролетни празници како што се: Тодорова Сабота, Летник, Св. 40 мученици (Младенци), Благовештение, Цветници, Лазарева Сабота, Велигден, Ѓурѓовден и др. На овој ден започнуваат и долгите Велигденски пости,период со многу одречувања и надежи за

tradiții, obiceiuri și credințe, care ne fac unici și diferiți, sunt frumusețea și bogăția unei națiuni. Unele dintre aceste tradiții și credințe de sărbători au fost aduse de etnicii macedoneni, odată cu sosirea lor pe teritoriul României, unele dintre ele sunt încă păstrate cu grijă și sunt încă vii în sânul comunității macedonene, iar unele dintre ele s-au împletit cu obiceiurile și tradițiile găsite în noua patrie.

Astfel, continuăm să sărbătorim una dintre cele mai mari și mai importante sărbători în rândul poporului macedonean, Iertarea sau Lăsatul Secului, aici, în comunitatea macedoneană. După unii, Iertarea sau Lăsatul Secului este una dintre cele mai importante sărbători ca semnificație după Crăciun și Paște. O serie de obiceiuri și credințe populare sunt asociate cu această sărbătoare. Iertarea este un obicei care apare sub influența bisericii, în timp ce toate celelalte obiceiuri și credințe, focurile, prezicerile, carnavalurile, sunt rămășițe din perioada precreștină.

Această sărbătoare, Iertarea sau Lăsatul Secului, încă este cunoscută și în rândul oamenilor sub numele de Iertare, o sărbătoare care urmează după mai multe sărbători de iarnă, precum: Ajunul Crăciunului, Crăciunul, Boboteaza, St. Trifon și le leagă de sărbătorile importante de primăvară, cum ar fi: Sâmbata lui Toader, Mărțișorul (Letnik), Sf. 40 de mucenici (Mladenci), Bunavestire, Duminica Floriilor, Sâmbăta lui Lazăr, Paștele, Sf. Gheorghe și altele. În această perioadă începe și lungul Post de Paște, o perioadă cu multe lepădări și speranțe pentru întâmpinarea și împărtășirea Învierii lui Hristos (Paștele).

пречек и за причесна на Христовото воскресение (Велигден).

Богати и бројни обичаи го красат овој празник како што се проштевањето, амкањето, обредните огнови, богатата трпеза, гатањето за живот и среќа, обичаите за очистувањето од болви и други штетници итн. Некои од обичаите како што е проштевањето имаат христијанска основа, додека другите се остатоци од претхристијанските период.

Некои обичаи се изведуваат на Сирни, Бел или Чист понеделник, по овој ден од Прочка не се јадат и млечни производи со што започнуват седумте долги недели, Велигденски пости, што траат до Велигден, на овој ден уште се мијат сите садови за да се исчистат од масно и да бидат испостени и се чисти целата куќа.

По првите три дена строг пост по Прочка следува Тримери, а самиот чин постење, односно гладување тримерење. Се оди во Црква се зема светена вода и се враќаат луѓето дома на богата посна трпеза.

Проштевањето потекнува од христијанска верба за помагање и проштевање меѓу луѓето. Се вели на овој ден и небото и земјата се проштеваат па тоа треба да го направат и луѓето. Небото побарува прошка за што и погрешило на земјата со громови, мразеви, поројни дождови. Луѓето еден од друг бараат прошка за гревовите и грешките

Obiceiuri bogate și numeroase înfrumusețează această sărbătoare, cum ar fi iertarea, gustarea, focurile ritualice, mesele bogate, prezicerea pentru viață lungă și fericire, obiceiurile pentru curățarea de purici și alți dăunători etc. Unele obiceiuri, cum ar fi iertarea, au o bază creștină, în timp ce altele sunt rămășițe din perioada precreștină.

Unele obiceiuri au loc de Lunea curată (Sirni, Belțili), în această zi de după Iertare produsele lactate nu mai sunt consumate, ceea ce înseamnă începutul celor șapte săptămâni lungi, Postul Paștelui, care durează până la Paște, în această zi toate vasele sunt spălate, fiind curățate de grăsime pentru perioada postului și se curăță toată casa.

După Iertare, urmează Trimeri, primele trei zile de post negru (sau cât mai strict) și chiar actul postului, adică trei zile de înfometare. Se merge la Biserică, se ia apă sfințită, apoi oamenii se întorc acasă la o masă bogată de post.

Iertarea provine din conceptul credinței creștine de a ajuta și a ierta oamenii. Se spune că în această zi atât cerul, cât și pământul vor fi iertate, așa că oamenii ar trebui să facă la fel. Cerul își cere iertare pentru ceea ce i-a greșit pământului, pentru tunete, gheață, ploi torențiale. Oamenii își cer reciproc iertare pentru păcatele și greșelile lor. Cel mai mic cere întotdeauna iertare de la cel mai bătrân, copiii de la părinți, finul de la

направен еден кон друг. Помалиот секогаш бара прошка од постариот, децата од родителите, крштеникот од кумот, а се проштеваат и пријатели, роднини, соседи итн. Помладиот три пати ќе се поклони побарувајќи прошка од постариот: „Прости ми!“, на што тој одговара: „Простено да ти е и од мене и од Господа“.

Тој што бара прошка носи некаква понуда кон постариот како алва, јајце, некоја овошка, суво грозје.

Откако ќе се простат едни со други се собираат на богатата трпеза подготвена за оваа вечер.

Еден од најпознатите обичаи кои е зачуван се големите обредни огнови, кои се палат вечерта на овој празник имајќи најразлични верувања со поглед на горењето на овој оган.

Еден од најинтересните обичаи за децата е амкањето. Едно варено бело јајце се прободува со игла, потоа низ него се провирал конец кој се врзува за урката или за таванот. Највозрасниот во куќата, најчесто домаќинката го држела конецот и сите почнувајќи од постарите амкале помалите деца смееле да се потпомогнат со рацете, обидувајќи се да го лапнат јајцето, а постарите не смееле да се служат со рацете. Се верува дека е добро јајцето да биде допрено барем со забите за да биле здрави и бели како јајцето. друго.

Простете!

И простено нека ни е од Бога!

Марјан Миајлов

Проштенски поклади од
Петре М. Андреевски

Денеска секој секому проштава.

Денот ѝ проштава на ноќта,
ноќта - на денот
што ѝ краде од времето.

Земјата му проштава на небото,
небото ѝ проштава на земјата
што се шета низ неговите одаи
и се грее на неговиот оган.

Огнот ѝ проштава на водата,
водата на лошата наречница
што ѝ нарече, што ѝ прорече:
да нема ни лице, ни опачина,
ни своја сенка, ни своја куќа,
да нема кај да запре, да се почине.
Денеска секој секому проштава.
Само јас не можам да им простам
на зборовите што не ги кажале

nași și se iartă și prietenii, rudele, vecinii etc. Cel mai tânăr se va pleca de trei ori, cerând iertare de la cel mai în vârstă: „Iartă-mă!”, la care acesta răspunde: „Iertat să-ți fie de la mine și de la Domnul”.

Cel care își cere iertare aduce un dar celui mai în vârstă, precum halva, ou, niște fructe, stafide.

După ce s-au iertat unul pe celălalt, se adună în jurul mesei bogate pregătită pentru această seară.

Unul dintre cele mai bine păstrate obiceiuri sunt marile focuri ritualice, care sunt aprinse în seara acestei sărbători, având diverse semnificații cu privire la arderea focului.

Unul dintre cele mai interesante obiceiuri pentru copii este gustarea. Un ou fiert este străpuns cu un ac, apoi prin el este legat un fir de ață care este legat de grindă sau de tavan. Cel mai bătrân din casă, cel mai adesea gospodina, ținea de obicei firul și toți, începând cu cei mai mari, copiii mai mici aveau voie să se ajute cu mâinile, mușcau încercând să înghită oul, iar cei mai mari nu aveau voie să-și folosească mâinile. Se crede că este bine ca oul să fie atins măcar cu dinții, astfel încât cei care il ating să fie la fel de sănătoși și albi precum oul.

Iertați!

Și iertat să ne fie de la Domnul!

Marjan Miajlov

Lăsata secului - Iertare
de Petre M. Andreevski

Astăzi fiecare, fiecăruia îi iartă

Ziua, nopții îi dă iertare
Iar noaptea—zilei
Că din timpul său îi fură

Pământul iartă cerul,
Cerul iartă pământul,
Că prin ale sale odai se plimbă
Și la focul său se încălzește.

Focul, apei dă iertare
Apa pe zăna cea rea,
Care i—a prezis și ursit,
Să fie fără față și .....,
Nici umbră, nici casă să nu aibă,
A nu avea unde să oprească, să poposească.
Numai eu omul nu pot să iert
Cuvintele care nu au fost spuse
Și ceea ce nu este de spus....

и она што не е за кажување...
За многу години!

РОМАНИЈА И МАКЕДОНИЈА, ПОВРЗАНИ ПО ТРАДИЦИИ! ЕДНА ОД НИВ Е МАРТИНКАТА, СИМБОЛ НА ПРОЛЕТТА!

Тие мали симболи на пролетта се широко распространети на северот на Балканскиот Полуостров, како во Романија, така и во Македонија.

Мартинката е еден од најрепрезентативните симболи на пролетта. Првата мартинка била направена од засукан бел и црн волнен конец, а вториот беше заменет после некое време со црвена нишка, боја која штити од злото и изразува љубов во народната вера. Белата, пак, означува чистота и енергија.

Мартинката се среќава во повеќето балкански земји. Така, во северна Македонија, мартинката ја носат само децата. Тие ја носат на градите од 1 март до 9-ти март. Откако ќе ги отстранат, децата ги закачуваат мартинките на гранките на овошните дрвја за да можат да вродат со плод. Според традицијата, мартинките се исто така обележје за ластовиците што носат велигденски подароци.

La mulți ani!

ROMÂNIA ȘI MACEDONIA, LEGATE PRIN TRADIȚII! UNA DINTRE ELE ESTE MĂRȚIȘORUL, SIMBOLUL PRIMĂVERII!

Micile simboluri ale primăverii sunt răspândite în nordul Peninsulei Balcanice, atât în România, cât și în Macedonia.

Mărţişorul este unul dintre cele mai reprezentative simboluri ale primăverii. Primul mărţişor a fost şnurul împletit din fir alb şi negru, cel din urmă fiind înlocuit în timp cu un fir roşu, culoare care protejează de rele şi exprimă iubirea în credinţa populară. Albul, la rândul său, semnifică puritate şi energie.

Mărțișorul este întâlnit în majoritatea țărilor balcanice. Astfel, în Macedonia de Nord, mărțișorul este purtat numai de copii. Ei și-l prind în piept pe 1 Martie și îl țin până în data de 9 martie. După ce și le dau jos, copiii leagă marțisoarele de crengile pomilor fructiferi pentru ca aceștia să rodească din belșug. Tradiția mai spune că mărțișoarele sunt și repere pentru rândunicile care aduc daruri de Paște.

În România însă, mărțișoarele sunt dăruite femeilor, care îl poartă cu mândrie în piept, pentru că se spune că aceste mici talismane sunt purtătoare de noroc şi de fericire, de aceea la

Прочка; Мартеник - Iertarea ; Marțișor

Во Романија, пак, мартинки им се подаруваат на жените, кои гордо ги носат на гради, затоа што се вели дека овие мали талисмани носат среќа, па токму затоа оваа лента, врзана во форма на панделка, се додава на други симболи за среќа, како што е детелина со четири лисја, потковица, оџачар или срце.

Иако се смета за амајлија со магични сили, со текот на времето, вредноста на мартинката започнува да ја дава само уметничкото творештво. Се изработува од било што и може да значи нешто. Сепак, се чини дека враќањето на традиционалните мартинки е клучот за успехот, затоа што тие се најбарани и најценети во исто време. Малкумина се оние кои во денешниот современ свет, во дигиталното време, сè уште изработуваат мартинки. Меѓу нив вклучена е и Оана Симерија, член на Друштвото на Македонците од Романија (ДМР) од Карансебеш, Караш-Северин. Таа изработува мартинки со традиционални симболи, кои се многу ценети.

„ Ми се допаѓа тоа што го правам, сакам да создавам и творам, а мартинките ти даваат можност да ја пуштиш слободно фантазијата. Ми се допаѓаат традиционалните мотиви, кои се наоѓаат во моите мартинки. Драго ми е што оваа традиција е сè уште зачувана, стара илјадници години, и драго ми е што можам да ја пренесам оваа традиција понатаму. И морам да ви кажам дека имам мала помош од моето мало девојче, Анастасија, која исто така е страсна за ракотворба и изработка на овие мартенки. Се надевам дека ќе можеме да ја пренесеме оваа традиција заедно “, вели Оана Симерија.

Треба да се спомене дека културните

acest şnur, legat sub forma unei fundiţe, se adaugă şi alte simboluri ale norocului, cum ar fi trifoi cu patru foi, potcoavă, coşar sau inimă.

Deși era considerat un talisman cu puteri magice, de-a lungul timpului, valoarea mărțișorului începe să fie dată doar de creația artistică. Se confecționează din orice și poate să semnifice orice. Totuși, întoarcerea la mărțișorele tradiționale pare să fie cheia succesului, pentru că sunt cele mai căutate și cele mai apreciate în același timp. Puțini sunt cei care în lumea modernă de astăzi, în era digitalizată, mai confecționează mărțișoare. Printre aceștia se numără și Oana Simeria, membru AMR din Caransebeș, Caraș-Severin. Ea confecționează mărțișoare cu simboluri tradiționale, care sunt extrem de apreciate.

”Îmi place ceea ce fac, îmi place să creez, iar mărțișoarele îți dau frâu liber imaginației. Îmi plac motivele tradiționale, care se regăsesc în mărțișoarele mele. Mă bucur că încă se mai păstrează această tradiție, veche de mii de ani, și mă bucur în același timp că pot să duc și eu această tradiție mai departe. Și trebuie să vă spun că am parte și de un mic ajutor, al fetiței mele, Anastasia, care este și ea pasionată de această artă. Sper să ducem împreună această tradiție mai departe”, spune Oana Simeria.

De menționat faptul că practicile culturale asociate zilei de 1 Martie (Mărţişorul) au fost înscrise pe Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanităţii, într-un dosar comun cu Republica Macedonia, Republica Moldova şi Republica Bulgaria, la 6 decembrie 2017, prin votul Comitetului Interguvernamental al UNESCO pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial.

практики поврзани со 1 март (Мартинка / Марцишор) се регистрирани во Застапничкиот список на нематеријалното културно наследство на човештвото, во заедничко досие со Република Северна Македонија, Република Молдавија и Република Бугарија, на 6 декември 2017 година, со гласање на Меѓувладиниот Комитет на УНЕСКО за зачувување на нематеријалното културно наследство.

Внесувањето на Мартинка (Марцишор) на оваа листа, во досие споделено со уште три земји, ја потврдува универзалната вредност на културните практики поврзани со 1 март и нивната значајност на светското културно богатство.

Ѓимбоаша Виолета

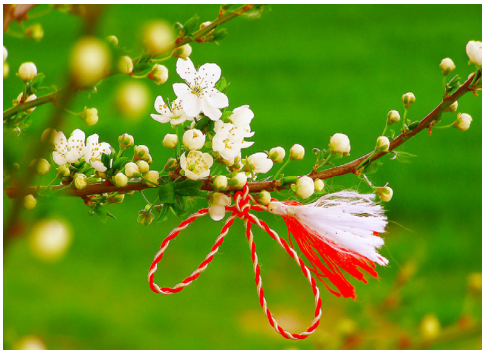

Înscrierea Mărţişorului pe această listă, într-un dosar comun cu alte trei ţări, atestă valoarea universală a practicilor culturale asociate zilei de 1 martie şi importanţa acestora în tezaurul cultural mondial.

Ghimboașă Violeta

МЕСЕЦ МАРТ—МЕСЕЦ НА ЖЕНАТА! КОЈА Е УЛОГАТА НА ЖЕНАТА ВО МОДЕРНОТО ОПШТЕСТВО?

Месец март - месецот посветен на жената! Која е улогата на жените во современото општество?

Стана традиција месец март да биде признат како време за славење на женственоста и почит кон жените во нејзините различни фази: мајка, сопруга или девојка или професионалец во различни области на активност.

Денешната жена е, без сомнение, резултат на стотици години перфекционирање. Со текот на времето, потомците на Ева успеаја да докажат дека се способни не само за домашните работи и за растење деца, туку успешни се и во било кое друго поле на активности. Така, направија прогрес во сите области на активност, вклучувајќи ја армијата, технологијата, компјутерската наука, истражувањето и др.

Во 2020 година, жената може да ужива и во слободното изразување, и има можност сама да донесува одлуки.

Во текот на милениумите, социјалниот статус на жените претрпе значителни подобрувања. Во споредба со времињата кога жените се сметаа за помошнички а не за рамноправни партнери на мажите, општеството во денешни времиња ја признава големата социјална улога на жените не само во растењето и воспитувањето на децата или во

LUNA MARȚIE - LUNA DEDICATĂ FEMEII! CARE ESTE ROLUL FEMEII ÎN SOCIETATEA MODERNĂ?

A devenit o tradiţie ca luna martie să fie recunoscută drept timpul celebrării feminităţii și al omagierii femeii în diversele ei ipostaze: de mamă, de soţie sau iubită sau de profesionist în diferite domenii de activitate.

Femeia de azi este, fără doar și poate, rezultatul a sute de ani de perfecționare. De-alungul timpului, urmașele Evei au reușit să dovedească faptul că sunt capabile nu doar în treburile casei și cresterea copiilor, ci și a avea succes în orice domeniu de activitate. Astfel, au făcut performanță în toate domeniile de activitate, inclusiv în armată, tehnologie, informatică, cercetare etc.

În anul 2020 femeia se poate bucura de liberă exprimare, de posibilitatea de a lua decizii singură.

De-a lungul mileniilor, statusul social al femeii a cunoscut îmbunătăţiri substanţiale. În comparaţie cu epocile în care femeile erau privite, mai degrabă, ca un auxiliar decât ca parteneri egali ai bărbaţilor, societatea recunoaşte astăzi, rolul social major al femeii nu doar în creşterea şi educarea copiilor sau în gospodărie, ci şi în dezvoltarea globală a culturii, a artelor, a ştiinţei, a economiei, într-un cuvânt, în dezvoltarea armonioasă a întregii societăţi.

домаќинствата, туку и во глобалниот развој на културата. , на уметноста, на науката, на економијата, со еден збор, во хармоничниот развој на целото општество.

Жените се бореа за имиџот на благородната и достоинствената личност, способна да преземе и да спроведува значајниѐ културни, социјални или политички активности.

Сепак, овој статус, беше тешко добиен, освојуван во бавни фази, започнувајќи со правото на сопственост, правото на глас, правото на работа и правото на еднаква плата за еднаква работа.

Во овие повеќе од 100 години од кога се прославува Меѓународниот ден на жената, само една голема вистина остана валидна: родовата разлика сѐ уште предизвикува дискриминација кај жените. Сепак, со текот на времето, женската класа се наметна во општеството, денес станувајќи силен столб на заедницата.

Ѓимбоаша Виолета

Femeile au luptat pentru imaginea unei persoane nobile, demne, capabilă să întreprindă și să desfășoare activități importante din punct de vedere cultural, social sau politic.

Acest statut, însă, a fost câştigat cu greu, fiind cucerit în etape lente, începând cu dreptul la proprietate, cu dreptul la vot, cu dreptul la muncă şi la plată egală pentru muncă egală.

În cei peste 100 de ani de când se celebrează Ziua Internaţională a Femeii, un singur

mare adevăr a rămas valabil: diferenţa de gen produce, încă, discriminare pentru femei. Cu toate acestea, cu trecerea timpului clasa feminină s-a impus în societate, astăzi ajungând să reprezinte un pilon puternic al comunității.

Ghimboașă Violeta

ПРОСЛАВА НА 1 МАРТ ВО ДМР— БАИЛЕШТИ

Македонците од Романија – исто како Романците и Бугарите - го славаат празникот на Мартинката (Марцишор): денот на кој овој симбол на пролетта им носи насмевки на лицата на сите жени.

Денот 1-ви март го означува почетокот на пролетта, будењето на природата. На пролет, цвеќињата цветаат, птиците започнуваат со своите прекрасни звуци. Пролетта им носи среќа и топлина во душите на сите, а пак првиот ден на пролетта го одбележува мартинката (Марцишор) која стана симбол на пролетта.

Мартинката е еден антички обичај кој е поврзан со земјоделските практики и верувања. Мартинката постои уште од античко време и им била подарувана на најблиските, за што сведочат и археолошките истражувања, кога беа пронајдени Мартинки стари над 8000 години. Без разлика на нејзината форма, Мартинката бил изработувана како и сега со изопачен волнен конец, во бели и црвени бои. Црвената боја, бојата на сонцето, на оганот и крвта, била посветена на животот, на таа што носела нов живот, значи на жената. А пак белата боја, посветена на прочистување на душата, на бистрите води, убавата бела боја на облаците, ја преставувала мудроста на мажот.

Ние, Македонците од Баилешти, им подаривме мартинки на сите госпоѓи и

1 MARTIE LA AMR BĂILEŞTI

Macedonenii din România - la fel ca Românii şi Bulgarii – sărbătoresc Mărţişorul: ziua în care acest simbol al primăverii aduce un zâmbet pe feţele tuturor femeilor.

Ziua de 1 Martie marchează începutul primăverii, trezirea la viaţă a naturii. Primăvara florile înfloresc, păsările îşi încep frumoasele lor triluri. Primăvara aduce fericire şi căldură in sufletele tuturor, iar prima zi de primăvară este marcată de mărţişor care a devenit un simbol al primăverii.

Mărţişorul este un obicei străvechi care are legătură cu practicile şi credinţele agricole. Încă din antichitate exista Mărţişorul şi se dăruia persoanelor iubite, drept dovezi fiind săpăturile arheologice, când s-au găsit Mărţişoare cu o vechime de peste 8 000 de ani. Indiferent de forma lui, Mărţişorul era însoţit ca şi acum de un şnur răsucit de lână, în culori alb şi roşu. Culoarea roşie, culoarea soarelui, a focului şi a sângelui, era atribuită vieţii, celei care dădea naştere vieţii, deci femeii. În schimb culoarea albă, conferită de curăţirea sufletească, limpezimea apelor, albul imaculat al norilor, era specifică înţelepciunii bărbatului.

Noi, macedonenii din Băileşti am oferit mărţişoare tuturor doamnelor şi domnişoarelor pe care le-am întâlnit pe stradă în ziua de 1 Martie.

госпоѓици кои што ги стренавме на улица на 1—ви Март.

Сè беше подготвено со многу љубов, внимание и грижа навреме, пред 1—ви март.

Мартинките што ги подаривме беа внимателно рачно изработени со многу љубов од страна на жените македонки од Баилешти. Секоја госпоѓа и госпоѓица не добија само една обична мартинка, туку и една капка љубов оставена во секоја мартинка од страна на жените кои ги имаа изработено мартинките.

За многу години 1—ви Март, на сите!

Лучиа Габровеану

Totul a fost pregătit cu multă dragoste, atenţie şi migală cu mult timp înainte.

Mărţişoarele pe care noi le-am oferit au fost confecţionate manual de macedonencele din Băileşti cu multă migală, punând în fiecare mărţisor o parte din sufletul lor. Fiecare doamnă şi domnişoară nu a primit doar un simplu mărţişor ci şi un strop de iubire pus acolo de fiecare macedoneancă atunci când l-a realizat.

La multi ani, tuturor, de 1 Martie!

Lucia Gabroveanu

ИНТЕРВЈУ СО ГОСПОЃА ПРАТЕНИК ВЕНЕРА МАРИАНА ПОПЕСКУ

-Кажете ни за присуството на Македонците во романските краеви. Кога и во кој контекст се појавија на овие земјишта?

INTERVIU CU DOMANA DEPUTAT VENERA MARIANA POPESCU

- Vorbiți-ne despre prezența macedonenilor în spațiul românesc. Când și în ce context au apărut pe aceste meleaguri?

Македонците се населиле на територијата на Романија во последователни бранови, а првите документарни потврди биле околу 1300 година. Локалитетот Македонија (округот Тимиш) е еден од првите локалитети основани од Македонците на територијата на Романија, документирана со папски записи, во десетокот 1332-1337 година, под името Макадонија.

Друг важен момент на испреплетеност на двата народа е пристигнувањето на територијата на Валахија на Никодим од Тисмана (1340-1406), роден во Прилеп во Македонија, основач на монаштвото во Валахија и основач на манастирите Тисмана, Водица, Прислоп, Вишна и така натаму.

За Македонците чија земја била под османлиска власт (турски пашалак), Валахија го претставувала идеалот на верска и социјална слобода, секогаш имало бранови на македонското население кои се населувало на романската територија за подобар живот и ослободени од религиозни ограничувања .

Борбата на романскиот народ против странската доминација им стана на Македонците сопствената борба, директно

- Macedonenii s-au aşezat pe teritoriul României în valuri succesive, primele atestări documentare fiind în jurul anului 1300. Aşezarea Macedonia (judetul Timiş) este una din primele localităţi întemeiate de către macedoneni pe teritoriul României, atestată documentar de către evidenţele papale, de dijma din anul 1332-1337, sub denumirea de Machadonia.

Un alt moment important de întrepătrundere a celor două popoare este şi venirea pe teritoriul Ţării Româneşti a lui Nicodim de la Tismana (1340-1406), născut la Prilep în Macedonia, întemeietorul monahismului în Ţara Românească şi ctitorul mănăstirilor Tismana, Vodiţa, Prislop, Vişina, etc.

Pentru macedonenii a căror ţară era sub dominaţie otomană (paşalâc turcesc), Ţările Române au reprezentat idealul de libertate religioasă şi socială, în permanenţă existând valuri de populaţie macedoneană care s-au aşezat pe teritoriul României pentru o viaţă mai bună şi liberă de constrângeri religioase.

Lupta poporului român împotriva dominaţiei străine a devenit pentru macedoneni propria lor luptă, implicându-se în mod direct, atât în lupta dusă de către Mihai Viteazul împotriva turcilor, în Rascoala lui Tudor Vladimirescu, cât şi în toate

вклучени, како во борбата што ја водел Махај Витеазул против Турците, така и во Бунтот на Тудор Владимиреску и во сите други битки што ги водел романскиот народ, за зачувување на слободата и православната религија, давајќи ја нивната крв и во Војната за независност, Првата светска војна и Втората светска војна.

Во Романија, малцинствата ја имаат поддршката од романската држава, во промовирање на сопствените традиции и култура, за доброто на целото романско општество.

- Знаеме дека во 2000 година е основано Друштвото на Македонците од Романија.

Така е. Друштвото на Македонците од Романија е основано пред 20 години.
Од 2001 година, нашето здружение е членка, заедно со организациите на сите други етнички малцинства во Романија, во Советот на национални малцинства, специјализирано советодавно тело на Романската влада.

Од годината на основањето, Здружението на Македонците во Романија успеа да добие поддршка од македонската етничка група и имплицитно потребните гласови за да има парламентарно претставништво.

celelalte bătălii duse de poporul român, pentru păstrarea libertăţii şi a religiei ortodoxe, aducând tributul lor de sânge şi în Războiul pentru Independenţă, Primul Război Mondial şi Al Doilea Război Mondial.

În România, minorităţile se bucură de susţinerea statului român, în promovarea tradiţiilor şi culturii proprii, spre beneficiul întregii societăţi româneşti.

- Știm că din anul 2000 a fost înființată Asociația Macedonenilor din România.

- Așa este. În urmă cu 20 de ani, a luat ființă Asociația Macedonenilor din România. Din anul 2001, asociaţia noastră este membră, alături de organizaţiile tuturor celorlalte etnii din România, în Consiliul Minorităţilor Naţionale, organ consultativ de specialitate al Guvernului României.

Încă din anul înfiinţării sale, Asociaţia Macedonenilor din România a reuşit să obţină sprijinul etniei macedonene şi implicit voturile necesare pentru a avea reprezentare parlamentară.

Mai mult decât atât, Asociaţia Macedonenilor din România se bucură de susţinere internă şi internaţională, promovând activ interesele macedonenilor din România, contribuind

Покрај тоа, Друштвото на Македонците од Романија ја има внатрешната и меѓународната поддршка, активно промовирајќи ги интересите на Македонците во Романија, директно придонесувајќи за запознавање на обичаите и традициите на етничките Македонци во Романија, на национално и меѓународно ниво.
Здружението спроведува активности за зачувување врските со земјата на потекло, што претставува мост помеѓу двете пријателски и партнери држжави, Република Северна Македонија и Романија.

-Раскажете ни за оваа иницијатива. Кои биле главните цели на здружението од неговото основање?

Главните цели на здружението се: промовирање на специфичните интереси на нејзините членови, заштита и стимулирање преку сите социјални, културни, економски мерки што служат за зачувување и развој на етнокултурниот идентитет; промовирање на мајчиниот јазик; застапеност на македонското малцинство во Романија во однос на државните институции и други тела и организации во државата и во странство; парламентарно direct la cunoaşterea obiceiurilor şi tradiţiilor etnicilor macedoneni din România, în plan naţional şi internaţional. Asociaţia desfăşoară activităţi pentru păstrarea rădăcinilor din ţara de origine, fiind o punte de legătură între cele două ţări prietene şi partenere, Republica Macedonia de Nord şi România.

-Vorbiți-ne despre această inițiativă. Care au fost principalele obiective ale asociației încă de la înființare?

- Principalele obiective ale asociației sunt: promovarea intereselor specifice membrilor săi, protejarea şi stimularea prin toate măsurile sociale, culturale, economice care servesc la conservarea şi dezvoltarea identităţii etno-culturale; promovarea limbii materne; reprezentarea minorităţii macedonene din România în raport cu instituţiile statului şi alte organisme şi organizaţii din ţară şi străinătate; reprezentarea parlamentară a minorităţii macedonene din România şi promovarea proiectelor ce vizează îmbunătăţirea cadrului legislativ al minorităţilor din România. Prin intermediul asociației au fost și sunt promovate relaţiile de colaborare cu organizaţiile naţionale şi internaţionale, având drept scop cunoaşterea

претставување на македонското малцинство во Романија и промовирање на проекти насочени кон подобрување на законодавната рамка за малцинствата од Романија. Преку здружението беа и се промовирани односите на соработка со национални и меѓународни организации, со цел запознавање на историските и културните достигнувања на македонското малцинство. Друга важна цел е таа за продлабочување на културата, јазикот и историјата на Македонците, основни елементи во истакнувањето на уникатноста на македонската заедница во Романија.

Постојано го следевме зајакнувањето на романско-македонските односи за соработка, развојот на етнокултурните врски на Македонците од Романија со земјата на потекло.

- 2 август 1903 година зазема посебно место, свето место во историјата и душата на Македонците. Можете ли да ни дадете детали?

Илинден (Денот на Свети Илија) 2 август 1903 година завзема особено место во македонската историја и во душите на Македонците ширум светот.

realizărilor istorice şi culturale ale minorităţii macedonene. Un alt obiectiv important este acela al aprofundării culturii, limbii şi istoriei macedonenilor, elemente de bază în evidenţierea unicităţii etnicilor macedoneni din România.

Am urmărit permanent întărirea raporturilor de colaborare româno-macedonene, dezvoltarea legăturilor etno-culturale ale macedonenilor din România cu ţara de origine.

- Ziua de 2 august 1903 ocupă un loc aparte, un loc sacru în istoria și sufletul macedonenilor. Ne puteți detalia?

- Ilindenul (Ziua Sf. Ilie) din data de 2 august 1903 ocupă un loc sacru în istoria macedoneană și în sufletul macedonenilor de pretutindeni.

Este cea mai importantă sărbătoare a noastră. În ziua de Sf. Ilie pe rit vechi, macedonenii din cadrul Asociaţiei Macedonenilor din România evocă momentele importante ale luptei de eliberare naţională, pentru a cinsti memoria înaintaşilor, care au luptat pentru libertate, sacrificându-şi viaţa.

Organizația Revoluționară Internă Macedoneană (Vnatrișna Makedonska Revoluționerna Organizația sau VMRO) s-a ocupat de organizarea, în anul 1903, a revoltei

Тоа е нашиот најважен празник. На денот на Свети Илија според стариот календар, Македонците од Друштвото на Македонците од Романија ги евоцираат важните моменти од борбата за национално ослободување, во чест на сеќавањето на предците, кои се бореа за слобода, жртвувајќи си ги нивните животи.

Внатрешната македонска револуционерна организација (или ВМРО) го организираше Илинденското востание во 1903 година, чије главна цел беше ослободување од отоманското владеење, автономија и создавање независна македонска држава - Слободна Македонија.

Илинден стана синоним за македонската национална борба за самоопределување и зачувување на националниот идентитет.

Како вовед во историјата на македонското востание кое избувнало вечерта на 2 август, на Илинден, во Битола (вилает Монастир), што остана централната точка на востаниците. Тие ѓи нападнале имотите во сопственост на отоманските владетели, ги уништиле телефонските и телеграфските линии, разнесоа мостови и други важни објекти, стратешки згради и, на некои места, ги нападнаа локалните гарнизони. Прв успех на револуционерите било освојувањето на градот Крушево на 3 август 1903 година, живописен

de Ilinden, al cărui obiectiv principal viza eliberarea de sub dominaţia otomană, autonomia sau crearea unui stat macedonean independent – Slobodna Makedonija.

Ilindenul a devenit sinonim cu lupta națională macedoneană pentru autodeterminare si păstrarea identităţii naţionale.

Ca o incursiune în istorie, revolta macedonenilor a izbucnit în seara zilei din 2 august, de Ilinden, în vilaietul Bitola (Monastir), care a rămas punctul central al insurgenților. Aceştia au atacat proprietățile si moşiile deținute de beii musulmani, au distrus liniile telefonice și de telegraf, au dinamitat poduri si alte puncte importante, clădiri strategice și, în unele locuri, au atacat garnizoanele locale. Un prim succes al revolutionarilor a fost cucerirea, la 3 august 1903, a orasului Krușevo, un oraș pitoresc din zona muntoasă, aflat la 1.250 de metri altitudine, cu o populația în mare parte formată din macedoneni și vlahi. Acolo, sub conducerea lui Nikola Karev, rebelii au stabilit guvernul provizoriu si s-a emis un manifest în care s-au reiterat obiectivele revoluției și s-a declarat Republica Kruševo, care a rezistat până la 12 august 1903, când a fost cucerită de forţele otomane.

Istoricii apreciază că revolta de Ilinden a fost primul efort organizat al poporului

планински град на надморска височина од 1.250 метри, со население претежно од Македонци и Власи. Таму, под водство на Никола Карев, бунтовниците ја основаа привремената влада и издадоа манифест во кој ги повторуваат целите на револуцијата и ја прогласија Крушевската Република, која траеше до 12 август 1903 година, кога беше крваво задушена од османлиските сили.

Историчарите сметаат дека Илинденскот Востание беше првиот организиран отпор на македонскиот народ, кој се одвиваше на целата нивна територија и имаше за цел создавање на слободна држава. Ова востание помогна да се редефинираат односите помеѓу македонците и нивните соседи во однос на идентификувањето како јазик и етничка припадност.

Големиот македонски револуционер што учествуваше во Илинден, Јане Сандански рече: „ Да живееш значи да се бориш: робот се бори за слобода, а слободниот – за совршенство; – Ние треба да работиме за будење на националното сознание.„

-Што можете да ни кажете за Македонците од Јаши? Кога пристигнуваат ? Како пристигнаа овде?

Се враќам со голема радост секој пат во Јаши - градот на старите градби, органска

macedonean, care s-a desfăşurat pe întreg teritoriul locuit de aceştia şi care a avut ca obiectiv crearea unui stat liber. Această revoltă a contribuit la redefinirea relaţiilor dintre macedoneni şi vecinii acestora, din punct de vedere al identificării ca limbă şi etnie.

Marele revoluţionar macedonean participant la Ilinden, Jane Sandanski spunea: “Să trăieşti înseamnă să te lupţi: înrobitul luptă pentru libertate, iar cel ce e liber luptă pentru perfecţiune. Noi trebuie să luptăm pentru trezirea conştiinţei naţionale!”

-Despre macedonenii din Iași … ce ne puteți spune? Când îi aflăm pentru prima dată aici? Cum au ajuns?

- Revin cu mare bucurie de fiecare dată la Iași – orașul vechilor zidiri, o creație organică a vechii Moldave, cum îl numea Nicolae Iorga.

Avem etnici macedoneni răspândiți peste tot în țară. La Iași, păstrăm legătura cu doamna Codreanu Cristina. Tatăl domniei sale a ajuns în România, din Macedonia, în 1937. S-a stabilit inițial împreună cu bunicul său la Comarnic, unde mai erau și alți macedoneni la muncă. A stat aproximativ un an, apoi s-au stabilit la Pașcani. În acea perioadă, din câte ni s-a povestit erau aproximativ 14 familii stabilite în Iași. Toți născuți în Macedonia. Erau oameni extrem de muncitori, tatăl

творба на стара Молдавија, како што го нарече Николае Јорга.

Имаме етнички Македонци низ целата држава. Во Јаши останавме во постојан контакт со г-ѓа Кодреану Кристина. Нејзиниот татко пристигнал во Романија, од Македонија, во 1937 година. Првично се населил заедно со неговиот дедо во Комарник, каде биле и други Македонци на работа. Останал околу една година, а потоа се населиле во Пашкани. Во тој период, од она што ни беше кажано, имало околу 14 семејства населени во Јаши. Сите родени во Македонија. Тие биле крајно вредни луѓе, таткото на г-ѓа Кодреану бил познат пекар, имало и други познати македонски слаткари. Односите во заедницата беа блиски, македонските семејства се собрале и ги поминуваа празниците заедно.

- Во последниве години, Македонците се фокусираа на прославувања во заедницата преку разни културни активности. Наведете некои од тие активности.

Стабилно и активно присуство во меѓуетничкиот културен пејзаж, Друштвото на Македонците во Романија се издвојува низ низа специфични проекти, со цел да се збогати пејзажот на етничката разновидност во Романија.

doamnei Codreanu era brutar renumit, erau și alți macedoneni cofetari renumiți. Comunitatea era strânsă, de sărbători familiile macedonene se adunau și petreceau împreună.

- În ultimii ani macedonenii au pus accentul pe sărbătorirea comunității prin diferite activități culturale. Enumerați-ne aceste activități (cele mai importante).

- Prezenţă statornică şi activă în peisajul cultural interetnic, Asociaţia Macedonenilor din România se evidenţiază printr-o serie de proiecte specifice, menite să îmbogăţească peisajul diversităţii etnice din România.

În memoria lui Alexandru Macedonski, începând din 2014, Asociaţia Macedonenilor din România (A.M.R.) organizează anual, **Festivalul-Concurs Naţional de Literatură „Alexandru Macedonski”,** adresat atât scriitorilor care nu au debutat în volum, cât şi celor cu unul sau mai multe volume editate, membri sau nu ai Uniunii Scriitorilor din România, dar şi scriitorilor de etnie macedoneană, membri sau simpatizanţi ai Asociaţiei Macedonenilor din România, precum şi, în egală măsură, tuturor scriitorilor aparţinând minorităţilor etnice din România.

Gândit de către Asociația Macedonenilor din România ca un eveniment special în peisajul

Во спомен на Александру Мачедонски, од 2014 година, Друштвото на Македонците од Романија (ДМР) годишно организира **Национален фестивал за литература „Александру Македонски**“, адресиран и до писателите кои немаат дебитирано со свое дело, но и за оние со едно или повеќе објавени дела, членови или не на романската унија на писателите, но и до македонските писатели, членови или приврзаници на Друштвото на Македонците во Романија, но подеднакво и до сите писатели кои припаѓаат на етничките малцинства во Романија.

Замислен од Друштвото на Македонците од Романија како посебен настан во пејзажот на меѓуетнички настани, да се промовираат традиционалните вредности на македонската заедница, но и на другите етнички заедници во Романија, промовирајќи го интеркултурализмот во Романија, **Меѓуетничкиот фестивал „Ние, сите, сме Романија!** " бележи вистински успех, збогатувајќи го заедничкото културно наследство кое што го имаме.

Започнувајќи со 2018 година, 8-ми декември се здоби со посебно значење за целата македонска заедница во Романија, со manifestărilor interetnice, spre a face cunoscute valorile tradiționale ale comunității macedonene, dar și ale celorlalte comunități etnice din România, promovând interculturalismul în România, **Festivalul Interetnic "Noi, toţi, suntem România!"** se bucură de un real succes, venind să îmbogățească zestrea culturală pe care o avem în comun.

Începând din anul 2018, ziua de 8 decembrie a căpătat o importanță aparte pentru întreaga comunitate macedoneană din România, odată cu adoptarea și promulgarea legii prin care Ziua Limbii Macedonene este sărbătorită în România.

Continuitatea și transmiterea valorilor culturale sunt țelul cel mai important al Asociației Macedonenilor din România. Organizăm astfel cursuri de limba macedoneană în cadrul asociației, căci limba, obiceiurile și tradițiile sunt cele care ne diferențiază, ne oferă unicitate.

În cadru activităților cultural-educaționale ale Asociației Macedonenilor din România se înscriu atelierele de creaţie și Tabăra de creație de la Galičnik - Macedonia, în cadrul căreia tinerii au posibilitatea de a vizita obiective istorice, zone cu o mare încărcătură culturală, de a-și dezvolta talentul

донесување и објавување на законот со кој се слави Денот на македонскиот јазик во Романија. Континуитетот и пренесувањето на културните вредности се најважната цел на Друштвото на Македонците од Романија. Организираме курсеви по македонски јазик во рамките на здружението, затоа што јазикот, обичаите и традициите се она што нè разликуваат, ни даваат уникатност.

Во рамките на културно-едукативните активности на Друштвото на Македонците од Романија се креативните работилници и Креативниот камп од Галичник - Македонија, каде младите имаат можност да ги посетат историските места, области со голем културен товар, да си ги развиваат уметнички таленти и да го збогатат нивното уметничко и јазично знаење.

Издавањето на публикации од интерес за припадниците на етничката група и уредување на литературните креации на автори со македонско потекло е важна компонента на активностите за промоција на културата.

Постојано учествуваме на Меѓукултурниот фестивал ПРОЕТНИКА во Сигишоара, Интеретничкиот камп за современа уметност во

artistic și de a-și îmbogăți cunoștințele artistice şi lingvistice.

Editarea de publicaţii de interes pentru membrii etniei şi editarea creaţiilor literare ale autorilor de origine macedoneană reprezintă o componentă importantă în cadrul activităţilor culturale de promovare.

Participăm constant la Festivalul Intercultural PROETNICA de la Sighişoara, Tabăra Interetnică de Artă Contemporană de la Aiud, dar și alte tabere culturale la care suntem invitați.

În cadrul Asociaţiei Macedonenilor din România îşi desfăşoară activitatea cu succes Ansamblul “Sonţe” şi Ansamblul “Perlele Ohridului”, acestea promovând tradiţiile, cântecele şi dansurile tradiţionale macedonene, în cadrul activităţilor proprii, dar şi în cadrul manifestărilor culturale interetnice la care participă.

- Despre bucătăria macedoneană ce ne puteți spune? Care sunt mâncărurile specifice?

Bucătăria macedoneană este una aparte, arhaică. Rețetele sunt păstrate cu sfințenie, așa cum au fost ele lăsate de bunici.

Avem atât de multe rețete macedonene cu praz, fasole! Fasole bătută macedoneană, salată

Ајуд, но и други културни кампови на кои сме поканети.

Ансамблот „Сонце“ и ансамблот „Охридски бисери“ успешно ја спроведуваат својата активност во рамките на Друштвото на Македонците од Романија, промовирајќи ги традициите, македонските традиционални песни и ора, во рамките на сопствените активности, но и во рамките на меѓуетничките културни настани на кои учествуваат.

- Што можете да ни кажете за македонската кујна? Кои се специфичните јадења?

Македонската кујна е посебна, архаична. Рецептите се чуваат како нешто свето како што ни го оставија бабите и дедовците.

Имаме толку многу македонски рецепти со праз, грав! Македонска пасиран грав, зелена салата со кромид, печен праз, пастрмајлија како во Штип, пиперки полнети со сирење, тавче гравче, итн.

Навистина сакам да пробате, на пример, рецепт од македонска пасиран грав!

За ова ви требаат само неколку состојки: 300 грама грав, 3-4 сушени лути пиперки, 4-5 чешнињa лук, 200 мл масло, сол. Добро измијте и зовриете ги гравот со пиперките. Исцедете ја

de ceapă verde, praz la cuptor, pastramalii ca la știp, ardei umpluți cu brânză, tavce gravce etc.

Vreau neapărat să încercați, de exemplu, rețeta de fasole bătută macedoneană! Pentru aceasta aveți nevoie de doar câteva ingredient: 300 grame fasole, 3-4 ardei iuți uscați, 4-5 căței de usturoi, 200 ml ulei, sare. Se spală bine și se pune la fiert fasolea cu ardeii. Se scurg de apă. Ardeii se curăță de coajă și de semințe și se mărunțesc. Din fasole și ardei se face un fel de piure, ceva mai gros. Se adaugă usturoiul mărunțit și uleiul. Se sărează după gust. Recomandăm această rețetă cu pâine caldă!

Macedonenii sunt gurmanzi, se spune despre Macedonia că este țara gustului, iar mâncarea este un fel de ritual.

- Muzica tradițională reprezentativă? Constatăm că aveți un port aparte.

- Muzica macedoneană, ca și portul tradițional macedonean, sunt extrem de asemănătoare cu muzica și costumul popular românesc. Simbolul Macedoniei fiind soarele, atât muzica, dansul, cât și costumul fac trimitere la acest simbol. Specific costumului tradițional sunt faldurile pe care le face vesta și care se numesc sarte sonte tradus, razele soarelui. Specific

водата. Излупете ги пиперките и исецкајте ги. Од грав и пиперки се прави еден вид пире, малку погусто. Додавајте го мелениот лук и маслото. Се додава сол по вкус. Овој рецепт го препорачуваме со топол леб!

Македонците се гурмани, за Македонија се вели дека е земја на вкус, а храната е еден вид ритуал.

- Типичната традиционална музика? Забележивме дека имате специјална носија.

Македонската музика, како и традиционалниата македонска носија, се исклучително слични на романската народна музика и носија. Симболот на Македонија есонцето, така што музиката, танцот и носијата прават осврт и се однесуваат и кон овој симбол. Специфични за традиционалната носија се преклопите што ги прави елекот и кои наликуваа на сончеви зраци. Специфични за македонската носија се геометриските фигури.

Културата има традиционалистички, како и модернистички тенденции, македонското културно наследство е силно акцентирано во традициите, во елементите на традиционалните носии, украсите што се наоѓаат во куќи, во манастири или цркви, иконостаси.

costumului macedonean sunt figurile geometrice.

Cultura are tendințe tradiţionaliste, cât şi moderniste, patrimoniul cultural macedonean este puternic accentuat în tradiţii, în elementele costumelor tradiţionale, decoraţiile şi ornamentele aflate în locuinţe, în mănăstiri sau biserici, iconostase.

- Care este religia de bază a macedonenilor?

- Religia predominantă este creștinismul ortodox de rit vechi.

- Scriitorii care s-au remarcat și se remarcă în cultura macedoneană?

- Scriitorul reprezentativ al Macedoniei este Alexandru Macedonski (poet și prozator, dramaturg, șef de cenaclu literar, publicist).

Tatăl său, colonelul (devenit apoi general) Al. Dimitrie Macedonski, a avut un rol important în alegerea lui Alexandru Ioan Cuza drept domnitor al celor două provincii româneşti unite. A devenit Ministru de război al domnitorului Cuza. Mama sa, Maria, era fiica pitarului Dimitrie Părăianu din mica boierime oltenească.

- Făcând parte din rândul minorităților… cum sunteți văzuți de către majoritari?

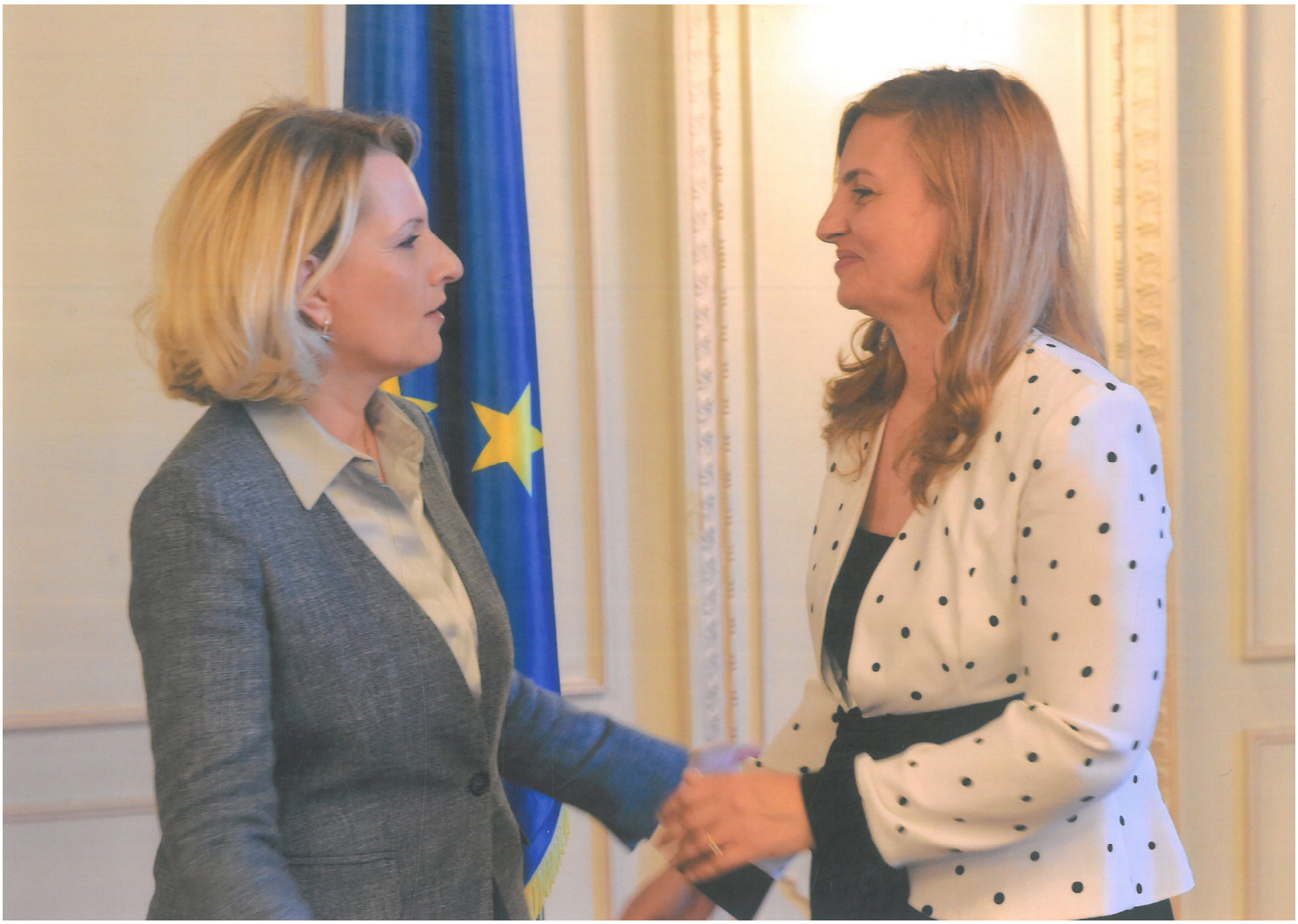

- Која е основната религија на Македонците?

Доминантна религија е православно христијанство, и се водат според стариот календар.

- Писатели кои се истакнаа и се истакнуваат во македонската култура?

Претставнички писател на Македонија е Александру Мачедонски (поет и прозаист, драматург, раководител на книжевен круг, публицист).

Неговиот татко, полковник (подоцна генерал) Ал. Димитрие Мачедонски, имал важна улога во изборот на Александру Joан Куза за владетел на двете обединети романски провинции. Тој стана министер за војна на принцот Куза. Неговата мајка, Марија, била ќерка на пекарот Димитрие Парајану од малото благородништво од Олтенија.

- Да се биде дел од малцинствата ... како сте видени од мнозинството?

Правата на малцинствата, а особено мултикултурализмот, се реалност во Романија – која што подразбира признавање на плурализмот и културната разновидност, на

културниот идентитет на секое малцинство. Сите етнички групи практично ги надополнуваат романските традиции и култура, секое малцинство нуди преглед на ширењето на различните малцинства на романската територија и за начинот на кој традициите на малцинствата и мнозинството влијаеја едни кон други низ историјата.

Националните малцинства заедно со мнозинството ја формираме заедно демократската Романија!

- Drepturile minorităţilor şi, mai ales, multiculturalitatea, sunt o realitate în România – care implică recunoaşterea pluralismului şi a varietăţii culturale, a identităţii culturale a oricăror minorităţi. Toate etniile completează practic tradiţiile şi cultura românească, fiecare minoritate oferă o privire de ansamblu asupra răspîndirii diferitelor minorităţi pe teritoriul României şi asupra modului în care tradiţiile minorităţilor şi ale majorităţii s-au influenţat reciproc, de-a lungul istoriei.

Minorități naționale, alături de majoritari, formăm România democrată!

ПИФТИЈА ОД БОБ (ГРАВ)

Потребни состојки:
1 кг боб (грав),
2-3 листа дафинов лист,
1 дл масло,
5 чешнињa лук,
малку црвен пипер (толчен, домашен),
сол по вкус.

Начин на приготвување.
Во поголемо тенџере се става бобот (гравот) и се додава млака вода. Тенџерето се поклопува и се остава така да преноќи. Утредента бобот (гравот) се процедува, се лупи, се сипува вода, па се остава повторно да преноќи. Наредниот ден се става бобот (гравот) да се вари на умерена температура. Веднаш се додава ловоров лист и 50 мл масло, а се посолува пред крајот на варењето, т.е. кога бобот (гравот) ќе омекне. Потоа бобот (гравот) се процедува, се пасира и се враќа во истата вода да се вари. Дали пифтијата е сварена, ќе знаеме така што една лажица од смесата ќе изладиме на тацна. Ако смесата почне да се стега, тогаш е сварена. Во сварената пифтија се додава ситно исечкан лук, па се сипува во садови. Откако пифтијата ќе се стегне, се сече на коцки, се сервира и се посипува со 50 мл масло помешано со црвен пипер (толчен, домашен).

PIFTIE DIN BOB (SAU FASOLE)

Ingrediente necesare:
1 kg de fasole,
2-3 foi de dafin,
1 dl ulei,
5 căței de usturoi,
Puțin ardei roșu măcinat (de casă),
sare după gust.

Mod de preparare:
Se pune fasolea într-un vas mai mare, se adaugă apă călduță pe deasupra, se acoperă vasul și se lasă peste noapte la înmuiat. A doua zi, se pune fasolea să fiarbă la temperatură moderată. Adăugați imediat frunza de dafin, 50 ml de ulei și sarea, înainte de a începe să fierbă apa. Se fierbe până când fasolea se înmoaie. Fasolea se scurge de apă, se pasează și apoi se pune în aceiași apă în care a fiert, pentru a mai fierbe ceva timp. Vom ști dacă piftia este gata, prin răcirea unei linguri de amestec. Dacă amestecul începe să se strângă, atunci este gata. Adăugați usturoiul tocat fin la compozitia fiartă, amestecați și apoi turnați pe platouri. După ce s-a strâns compoziția, se taie cubulețe, se servește și se presară deasupra ei cei 50 ml ulei amestecați cu ardeiul roșu măcinat, care poate sa fie după dorință, dulce sau iute.

2020 **ЈАНУАРИ** 31 ден

Д	Н	С	КОЛОЖЕГ
с	1	19	Св. мч. Бонифациј; св. Григориј Омиритски
ч	2	20	*Претпр. на Рождество;* св. Игнатиј Богоносец; св. Јован Кронштат.
п	3	21	Св. мч-чка Јулијана и 630 мч-ци со неа ◐
с	4	22	Св. вмч-чка Анастасија и др.
Н. 29 по Пед. (пред Рождество); Гл. 4; В. Ев. 7; Лит.: Евр 11, 9-10, 17-23, 32-40; Мт 1			
н	5	23	Преп. Наум Охридски; преп. Нифонт Чудотворец
п	6	24	Преп. мч-чка Евгенија; преп. Николај Монах *(Бадник)*
в	7	25	Рождество на Господ Исус Христос – Божик
с	8	26	Собор на Пресв. Богородица; преп. Никодим Прилепски
ч	9	27	Св. првомаченик и архиѓакон Стефан
п	10	28	Св. 20.000 Никомидиски мч-ци; преп. Симон Мироточив ○
с	11	29	Св. 14.000 Витлеемски мч-ци
Н. 30 по Педесетница (по Рождество); Гл. 5; В. Ев. 8; Лит.: Гал 1, 11-19; Мт 4			
н	12	30	† Св. Гаврил Велички; св. мч-чка Анисија; преп. Теодора Цариг.
п	13	31	*Одд. на Рождество;* преп. Меланија Рим.; бл. Теофилакт Охрид.
в	14	1	Обрезание на Господ Исус Христос; св. Василиј Велики
с	15	2	*Претпр. на Богојав.;* св. Силвестер; преп. Серафим Саровски
ч	16	3	Св. пр. Малахиј; св. мч. Гордиј; св. Геновева Париска
п	17	4	Собор на св. 70 ап-ли; преп. Теоктист; преп. мч. Онуфриј ◑
с	18	5	*Водокрст;* † св. мч-ци Теопемпт и Теона; св. пр. Михеј I *(пост)*
Н. 31 по Педесетница; Гл. 6; В. Мк 1, 9-11; Лит.: Тит 2, 11-14; 3, 4-7; Мт 6			
н	19	6	Богојавление – Водици
п	20	7	Собор на св. Јован Крстител
в	21	8	Св. Григориј Охридски; св. Георгиј Хозевит; преп. Домника
с	22	9	Св. мч. Полиевкт; св. Евстратиј; св. Филип Московски
ч	23	10	Св. Григориј Ниски; св. Маркијан; св. Теофан Затворник
п	24	11	† Преп. Јоаникиј Ракотински; преп. Теодосиј Велики ●
с	25	12	Св. мч-чка Татјана; св. мч. Петар Авесаламит
Н. 32 по Пед. (по Богојавление); Гл. 7; В. Ев. 10; Лит.: Ефес 4, 7-13; Мт 8			
н	26	13	Св. мч-ци Ермил и Стратоник; преп. Максим Кавсокаливит
п	27	14	*Одд. на Богојавление;* св. Нина Грузиска; † св. Сава Српски
в	28	15	† Преп. Гаврил Лесновски; † преп. Прохор Пчињски
с	29	16	† Чесни вериги на св. ап. Петар; св. Ромил Раванички
ч	30	17	† Преп. Антониј Вел.; св. Теодосиј Вел.; св. Георгиј Јанин.
п	31	18	† Св. Атанасиј Велики; св. Кирил Александриски

IANUARIE
GERAR

(31 zile; ziua are 10 ore, noaptea are 14 ore)

1 M (†) **Tăierea-împrejur cea după trup a Domnului;**
†) Sf. Ier. Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei,
și mama sa, Sf. Emilia *(Anul Nou. Tedeum. Harți)*
2 J *Înainte-prăznuirea Botezului Domnului;* Sf. Ier. Silvestru,
episcopul Romei; Sf. Cuv. Serafim de Sarov
◐ 3 V Sf. Proroc Maleahi; Sf. Mc. Gordie *(Harți. Zi aliturgică)*
4 S Soborul Sf. 70 de Apostoli; Sf. Cuv. Teoctist; Sf. Cuv. Apolinaria

5 D Sf. Mc. Teopempt și Teonas; Sf. Cuv. Sinclitichia *(Ajunul Botezului Domnului. Post)*
Duminica dinaintea Botezului Domnului;
Ap. 2 Timotei 4, 5–8; Ev. Marcu 1, 1–8; glas 4, voscr. 7
6 L (†) **Botezul Domnului** *(Boboteaza – Dumnezeiasca Arătare)*
7 M † **Soborul Sf. Proroc Ioan Botezătorul**
8 M Sf. Cuv. Gheorghe Hozevitul; Sf. Cuv. Domnica
9 J Sf. Mc. Polieuct; Sf. Ier. Petru, episcopul Sevastiei
○ 10 V Sf. Ier. Grigorie, episcopul Nyssei; †) **Sf. Cuv. Antipa de la Calapodești;**
Sf. Ier. Dometian, episcopul Melitinei
11 S † Sf. Cuv. Teodosie, începătorul vieții călugărești de obște din Palestina;
Sf. Cuv. Vitalie

12 D Sf. Mc. Tatiana diaconița și Eutasia
Duminica după Botezul Domnului; Ap. Efeseni 4, 7–13;
Ev. Matei 4, 12–17 *(Începutul propovăduirii Domnului);* glas 5, voscr. 8
13 L **Sf. Mc. Ermil și Stratonic;** Sf. Ier. Iacob, episcop de Nisibe
14 M *Odovania praznicului Botezului Domnului;*
Sf. Cuv. Mucenici din Sinai și Rait; Sf. Nina
15 M Sf. Cuv. Pavel Tebeul și Ioan Colibașul
16 J Cinstirea lanțului Sf. Ap. Petru; Sf. Mc. Danact citețul
◑ 17 V †) Sf. Cuv. Antonie cel Mare; Sf. Cuv. Antonie cel Nou din Veria
18 S † Sf. Ier. Atanasie și Chiril, arhiepiscopii Alexandriei

19 D Sf. Cuv. Macarie cel Mare și Macarie Alexandrinul;
Sf. Ier. Marcu, mitropolitul Efesului; Sf. Mc. Eufrasia
Duminica a 29-a după Rusalii; Ap. Duminicii a 28-a: Coloseni 1, 12–18;
Ev. Luca 17, 12–19 *(a celor 10 leproși);* glas 6, voscr. 9
20 L †) Sf. Cuv. Eftimie cel Mare; Sf. Mc. Eusebiu; Sf. Mc. In, Pin și Rim
21 M Sf. Cuv. Maxim Mărturisitorul; Sf. Mc. Neofit; Sf. Mc. Agnia din Roma
22 M Sf. Ap. Timotei; Sf. Cuv. Mc. Anastasie Persul
23 J Sf. Sfințit Mc. Clement, episcopul Ancirei; Sf. Mc. Agatanghel;
Sf. Părinți de la Sinodul al VI-lea Ecumenic
● 24 V Sf. Cuv. Xenia; Sf. Ier. Filon, episcopul Carpasiei *(Tedeum)*
25 S †) Sf. Ier. Grigorie Teologul, arhiepiscopul Constantinopolului;
† **Sf. Ier. Bretanion, episcopul Tomisului**

26 D †) **Sf. Ier. Iosif cel Milostiv, mitropolitul Moldovei;**
Sf. Cuv. Xenofont, Maria, Arcadie și Ioan
Duminica a 32-a după Rusalii *(a lui Zaheu);*
Ap. 1 Timotei 4, 9–15; Ev. Luca 19, 1–10; glas 7, voscr. 10
27 L † Aducerea moaștelor Sf. Ier. Ioan Gură de Aur; Sf. Marciana împărăteasa
28 M Sf. Cuv. Efrem Sirul, Isaac Sirul, Paladie și Iacob Sihastrul
29 M Aducerea moaștelor Sf. Sfințit Mc. Ignatie Teoforul; Sf. Mc. Filotei
30 J †) **Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur;**
Sf. Sfințit Mc. Ipolit, episcopul Romei
31 V Sf. Mc. doctori fără de arginți Chir și Ioan

2020 ФЕВРУАРИ 29 дена

Д	Н	С	СЕЧКО
с	1	19	Преп. Макариј Велики; св. Марко Ефески
Н. 33 по Педесетница; Гл. 8; В. Ев. 11; Лит.: 1 Тим 4, 9-15; Лк 94			
н	2	20	Преп. Ефтимиј Велики; св. цар Лав Велики ◐
п	3	21	Преп. Максим Исповедник; преп. мч. Неофит Никејски
в	4	22	Св. ап. Тимотеј; преп. мч. Анастасиј Персиец
с	5	23	Св. свешт-мч. Климент Анкирски; св. мч. Агатангел
ч	6	24	Преп. Ксенија Римјанка; преп. Македониј Сириски
п	7	25	**† Св. Григориј Богослов**; св. свешт-мч. Владимир Киевски
с	8	26	**Св. Јосиф Солунски**; преп. Ксенофонт и Марија со чедата
Недела на митарот и фарисејот; Гл. 1; В. Ев. 1; Лит.: 2 Тим 3, 10-15; Лк 89			
н	9	27	Пренесување на моштите на св. Јован Златоуст ○
п	10	28	Преп. Ефрем Сирин; преп. Исак Сирин; преп. Паладиј
в	11	29	Пренесување на моштите на св. свешт-мч. Игнатиј Богоносец
с	12	30	Свети Три Ерарси; св. свешт-мч. Иполит Римски
ч	13	31	Св. бесребр. Кир и Јован; св. мч-чка Трифена
п	14	1	*Претпр. на Сретение*; **† св. мч. Трифун**; св. мч-чка Перпетуа
с	15	2	Сретение на Господ Исус Христос ◑
Недела на блудниот син; Гл. 2; В. Ев. 2; Лит.: 1 Кор 6, 12-20; Лк 79			
н	16	3	**† Св. Симеон Богопримец и пр-ца Ана**; св. Николај Јапон.
п	17	4	Преп. Исидор Пелусиот; преп. Николај Исповедник
в	18	5	Св. мч-чка Агатија; св. мч-чка Теодула; св. Полиевкт Царигр.
с	19	6	Св. Вукол Смирненски; св. Фотиј Цариградски
ч	20	7	Св. Партениј Лампсакиски; преп. Лука Еладски
п	21	8	Св. пр. Захариј; св. вмч. Теодор Стратилат
с	22	9	*Оддание на Сретение*; св. мч. Никифор *(Задушница)*
Недела месопусна; Гл. 3; В. Ев. 3; Лит.: 1 Кор 8, 8 - 9, 2; Мт 106			
н	23	10	**† Св. свешт-мч. Харалампиј**; преп. Прохор Лободник ●
п	24	11	**† Св. мч. Георгиј Кратовски**; св. Власиј
в	25	12	Св. Мелетиј Антиохиски; св. Алексиј Московски
с	26	13	Преп. Мартинијан; св. ап-ли Акила и Прискила
ч	27	14	**† Упокоение на св. Кирил Солунски**; преп. Авксентиј Витински
п	28	15	Св. ап. Онисим; преп. Евсевиј; преп. Пафнутиј и Ефросинија
с	29	16	Св. мч-ци Памфил, Порфириј, Балент и др.; преп. мч. Роман

FEBRUARIE
FĂURAR

(29 de zile; ziua are 11 ore, noaptea are 13 ore)

1 S *Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului*;
Sf. Mc. Trifon; Sf. Mc. Perpetua și Felicitas

◐ 2 D **(†) Întâmpinarea Domnului**
Duminica a 17-a după Rusalii *(a Cananeencei)*;
Ap. 2 Corinteni 6, 16–18; 7, 1; Ev. Matei 15, 21–28; glas 8, voscr. 11

3 L Sf. și Dreptul Simeon, primitorul de Dumnezeu; Sf. Prorociță Ana
4 M Sf. Cuv. Isidor Pelusiotul; Sf. Sfințit Mc. Avramie
5 M Sf. Mc. Agata și Teodula
6 J Sf. Ier. Vucol, episcopul Smirnei, și Fotie, patriarhul Constantinopolului;
Sf. Cuv. Varsanufie cel Mare
7 V Sf. Ier. Partenie, episcopul Lampsacului; Sf. Cuv. Luca din Elada
8 S Sf. Mare Mc. Teodor Stratilat; Sf. Proroc Zaharia

○ 9 D *Odovania praznicului Întâmpinării Domnului*; Sf. Mc. Nichifor
Duminica a 33-a după Rusalii *(a Vameșului și a Fariseului)*;
Ap. 2 Timotei 3, 10–15; Ev. Luca 18, 10–14;
glas 1, voscr. 1 *(Începutul Triodului)*

10 L †) Sf. Sfințit Mc. Haralambie; Sf. Mc. Valentina
11 M Sf. Sfințit Mc. Vlasie, episcopul Sevastiei; Sf. Teodora împărăteasa
12 M Sf. Ier. Meletie, arhiepiscopul Antiohiei; Sf. Mc. Hristea *(Harți)*
13 J Sf. Cuv. Martinian; Sf. Ap. Acvila și soția sa, Priscila;
Sf. Ier. Evloghie, patriarhul Alexandriei
14 V Sf. Cuv. Auxentie, Maron și Avraam *(Harți)*
15 S Sf. Ap. Onisim; Sf. Mc. Maior

◑ 16 D Sf. Sfințiți Mc. Pamfil preotul și Valent diaconul;
Sf. Ier. Flavian, arhiepiscopul Constantinopolului
Duminica a 34-a după Rusalii *(a Întoarcerii Fiului risipitor)*;
Ap. 1 Corinteni 6, 12–20; Ev. Luca 15, 11–32; glas 2, voscr. 2

17 L Sf. Mare Mc. Teodor Tiron; Sf. Mariamna; Sf. împărați Marcian și Pulheria
18 M Sf. Ier. Leon, episcopul Romei
19 M Sf. Ap. Arhip, Filimon și soția sa, Apfia
20 J Sf. Ier. Leon, episcopul Cataniei; Sf. Cuv. Visarion
21 V Sf. Cuv. Timotei; Sf. Ier. Eustatie, arhiepiscopul Antiohiei
22 S Aflarea moaștelor Sfinților Mc. din Constantinopol
(Sâmbăta morților – Moșii de iarnă)

● 23 D Sf. Sfințit Mc. Policarp, episcopul Smirnei; Sf. Cuv. Gorgonia
Duminica Înfricoșătoarei Judecăți *(a Lăsatului sec de carne)*;
Ap. 1 Corinteni 8, 8–13; 9, 1–2; Ev. Matei 25, 31–46; glas 3, voscr. 3

24 L † Întâia și a doua aflare a capului Sf. Proroc Ioan Botezătorul
25 M Sf. Ier. Tarasie, patriarhul Constantinopolului
26 M Sf. Ier. Porfirie, episcopul Gazei; Sf. Mc. Fotini Samarineanca
(Zi aliturgică. Dezlegare la brânză, lapte, ouă și pește)
27 J Sf. Cuv. Mărturisitori Procopie și Talaleu
28 V Sf. Cuv. Vasile Mărturisitorul; Sf. Sfințit Mc. Proterie, patriarhul Alexandriei
(Zi aliturgică. Dezlegare la brânză, lapte, ouă și pește)
29 S **†) Sf. Cuv. Ioan Casian și Gherman, din Dobrogea**
(Sâmbăta Sfinților Cuvioși)

2020 МАРТ 31 ден

Д	Н	С	ЦУТАР
Недела сиропусна; Гл. 4; В. Ев. 4; Лит.: Рим 13, 11-14, 4; Мт 17			
н	1	17	Св. вмч. Теодор Тирон *(Прочка – Велики поклади)*
п	2	18	Св. Лав папа Римски; св. Флавијан Цариградски *(Велик пост)* ◐
в	3	19	Св. ап-ли Архип и Филимон, и рамноап. Апфиј
с	4	20	Св. Лав Катански; св. свешт-мч. Садок и 128 мч-ци со него
ч	5	21	Преп. Тимотеј; св. Евстатиј Антиохиски
п	6	22	Св. мч-ци во Евгенија; св. Папиј Ераполски *(Акатист)*
с	7	23	Св. свешт-мч. Поликарп; св. Горгонија *(Тодорова сабота)*
Н. 1 на В. пост (на Православ.); Гл. 5; В. Ев. 5; Лит.: Евр 11, 24-26, 32-40; 12, 1-2; Јн 5			
н	8	24	**† I и II наоѓање на главата на св. Јован Крстител**
п	9	25	Св. Тарасиј Цариградски; преп. Пафнутиј ○
в	10	26	Св. Порфириј Гаски; св. мч-ци Севастијан и Христодул
с	11	27	**† Св. мч. Агатангел Битолски;** св. Прокопиј Декаполит
ч	12	28	Преп. Василиј Исповедник; свеш-мч. Протериј
п	13	29	Преп. Јован Касијан; преп. Варсануфиј *(Акатист)*
с	14	1	Преп. мч-чка Евдокија; св. мч-чка Антонина
Н. 2 на В. пост (на св. Григориј Палама); Гл. 6; В. Ев. 6; Лит.: Евр 1, 10 - 2, 3; Мк 7			
н	15	2	Преп. Агатон Египетски; св. свешт-мч. Теодот Киринејски
п	16	3	Св. мч-ци Евтропиј, Клеоник и Василиск ◑
в	17	4	Преп. Герасим Јордански; св. Јаков Постник
с	18	5	Св. мч. Конон Исавриски; преп. Марко Египетски
ч	19	6	Св. 42 Аморејски мч-ци; преп. Аркадиј Кипарски
п	20	7	Св. 7 Херсонски свешт-мч-ци; преп. Павле Препрост *(Акатист)*
с	21	8	Св. Теофилакт Никомидиски; св. свешт-мч. Теодорит
Н. 3 на В. пост (Крстопоклона); Гл. 7; В. Ев. 7; Лит.: Евр 4, 14-5, 6; Мк 37			
н	22	9	**† Св. 40 Севаст. мч-ци – Младенци; св. 40 Битолски нмч-ци**
п	23	10	Св. мч. Кодрат; преп. Анастасија
в	24	11	Св. Софрониј Ерусалимски; св. мч. Пониј ●
с	25	12	Св. Григориј Двоеслов; св. Симеон Нов Богослов
ч	26	13	Пренес. на моштите на св. Никифор Цариградски
п	27	14	Преп. Бенедикт; св. Евсхимон; св. Теогност Киевски *(Акатист)*
с	28	15	Св. мч. Агапиј и др.; св. свешт-мч. Александар
Н. 4 на В. пост (на св. Јован Лествичник); Гл. 8; В. Ев. 8; Лит.: Евр 6, 13-20; Мк 40			
н	29	16	Св. ап. Аристовул Британски; св. мч. Савин
п	30	17	**† Преп. Алексиј Човек Божји;** св. мч. Марин
в	31	18	Св. Кирил Ерусалимски; св. Анин Чудотворец

MARTIE
MĂRȚIȘOR

(31 de zile; ziua are 12 ore, noaptea are 12 ore)

1 D Sf. Cuv. Mc. Evdochia; Sf. Cuv. Domnina
Duminica Izgonirii lui Adam din Rai *(a Lăsatului sec de brânză)*;
Ap. Romani 13, 11–14; 14, 1–4; Ev. Matei 6, 14–21; glas 4, voscr. 4

◐ 2 L Sf. Sfințit Mc. Teodot, episcopul Chiriniei; Sf. Mc. Isihie
(Începutul Postului Sfintelor Paști. Zi aliturgică. Canonul Mare)

3 M Sf. Mc. Eutropie, Cleonic și Vasilisc *(Zi aliturgică. Canonul Mare)*

4 M Sf. Cuv. Gherasim de la Iordan; Sf. Mc. Pavel și sora sa, Iuliana *(Canonul Mare)*

5 J Sf. Mc. Conon din Isauria și Conon Grădinarul;
Sf. Cuv. Marcu Pustnicul *(Canonul Mare)*

6 V Sf. 42 de Mucenici din Amoreea; Aflarea Sfintei Cruci

7 S Sf. Sfințiți **Mc. Efrem, episcopul Tomisului**, Vasilevs, Evghenie, Capiton, Eterie, Agatodor și Elpidie, episcopi de Herson
(Sâmbăta Sf. Mare Mc. Teodor Tiron – Pomenirea morților)

8 D Sf. Ier. Teofilact Mărturisitorul, episcopul Nicomidiei
Duminica întâi din Post *(a Ortodoxiei)*;
Ap. Evrei 11, 24–26; 32–40; Ev. Ioan 1, 43–51; glas 5, voscr. 5

○ 9 L † Sf. 40 de Mucenici din Sevastia

10 M Sf. Mc. Codrat, Ciprian, Dionisie și cei împreună cu ei

11 M Sf. Ier. Sofronie, patriarhul Ierusalimului

12 J Sf. Cuv. Teofan Mărturisitorul; Sf. Ier. Grigorie Dialogul, episcopul Romei;
Sf. Cuv. Simeon Noul Teolog

13 V Aducerea moaștelor Sf. Ier. Nichifor, patriarhul Constantinopolului

14 S Sf. Cuv. Benedict de Nursia;
Sf. Sfințit Mc. Alexandru preotul *(Pomenirea morților)*

15 D Sf. Mc. Agapie, Plisie și Timolau
Duminica a 2-a din Post *(a Sf. Ier. Grigorie Palama)*;
Ap. Evrei 1, 10–14; 2, 1–3; al Ierarhului: Evrei 7, 26–28; 8, 1–2;
Ev. Marcu 2, 1–12 *(Vindecarea slăbănogului din Capernaum)*;
a Ierarhului: Ioan 10, 9–16 *(Iisus – Păstorul cel bun)*; glas 6, voscr. 6

◑ 16 L Sf. Mc. Sabin Egipteanul; Sf. Cuv. Hristodul din Patmos

17 M Sf. Cuv. Alexie, omul lui Dumnezeu

18 M Sf. Ier. Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

19 J Sf. Mc. Hrisant și Daria, Claudiu și Ilaria; Sf. Mc. Marian diaconul

20 V Sf. Cuv. Mucenici din Mănăstirea Sf. Sava cel Sfințit

21 S Sf. Ier. Iacob Mărturisitorul; Sf. Cuv. Serapion *(Pomenirea morților)*

22 D Sf. Sfințit Mc. Vasile, preotul din Ancira; Sf. Mc. Drosida, fiica împăratului Traian
Duminica a 3-a din Post *(a Sfintei Cruci)*; Ap. Evrei 4, 14–16; 5, 1–6;
Ev. Marcu 8, 34–38; 9, 1 *(Luarea crucii și urmarea lui Hristos)*; glas 7, voscr. 7

23 L Sf. Cuv. Mc. Nicon și cei 199 de ucenici ai lui

● 24 M *Înainte-prăznuirea Bunei Vestiri*; Sf. Ier. Artemon, episcopul Seleuciei

25 M (†) **Buna Vestire** *(Dezlegare la pește)*

26 J *Odovania praznicului Bunei Vestiri*; Soborul Sf. Arhanghel Gavriil;
Sf. Mc. Montanus preotul și soția sa, Maxima;
Sfinții 26 de Mucenici din Goția

27 V Sf. Mc. Matrona din Tesalonic; Sf. Mc. Filit și Lidia, soția sa, cu cei 4 fii ai lor

28 S Sf. Cuv. Ilarion cel Nou, egumenul Pelechitului,
și Ștefan, făcătorul de minuni *(Pomenirea morților)*

29 D Sf. Sfințiți Mc. Marcu, episcopul Aretuselor, și Chiril diaconul;
Sf. Mc. Iona și Varahisie
Duminica a 4-a din Post *(a Sf. Cuv. Ioan Scărarul)*;
Ap. Evrei 6, 13–20; al Cuviosului: Efeseni 5, 8–19; Ev. Marcu 9, 17–32
(Vindecarea fiului lunatic); a Cuviosului: Matei 4, 25;
5, 1–12 *(Predica de pe munte – Fericirile)*; glas 8, voscr. 8

30 L Sf. Cuv. Ioan Scărarul; Sf. Euvula, mama Sf. Pantelimon

31 M Sf. Sfințit Mc. Ipatie, episcopul Gangrei; Sf. Mc. Veniamin diaconul

Издавачкиот колегиум на Друштвото на Македонците од Романија го известува отварањето на литературна селекција со малцински карактер, на Македонските малцинства или на опери кои се посветени за животот на членовите на заедницата или се во интерес на заедницата. Селекцијата ги има во предвид следните видови на литературна креација: историски романи, белетристика, поезија, мисли, умотворби, приказни, прикажувања, монографии на поедини градови , монографии на поедини фамилии, есеи, историска книга, книги за разни специјалитети, извадоци од артиколи, превод од македонски јазик на поедини креаации, фолклорни избори и друго. Материјалите можат да бидат на романски или македонски јазик или еден од интернационалните јазици кои се употребуваат често. Материјалите можат да бидат и двојазични. Селекција на материјалите ќе се прави во првата половина на тромесечјето. Материјалите се доставуваат во седиштето во Букурешт, Улица, Томас Масарик бр. 29, сектор 2, телефон за контакт: 021-212.09.22 или 0722.251.947.

Редакција

Comisia Editorială a Asociaţiei Macedonenilor din România anunţă deschiderea selecţiei de opere literare cu caracter specific etnic ale etnicilor macedoneni sau a acelor opere care fac referire la viaţa comunităţii, a membrilor ei sau sunt de interes pentru comunitate. Selecţia are în vedere următoarele tipuri de creaţii literare: roman istoric, beletristic, poezie, cugetări, maxime, poveşti, povestiri, monografii ale unor localităţi, monografii ale unor familii, eseuri, carte istorică, carte de specialitate, culegeri de articole, traduceri din limba macedoneană ale unor creaţii consacrate, ale unor creaţii clasice, dar şi populare, culegeri de folclor, diverse culegeri etc. Materialele pot fi în limbile română sau macedoneană, dar şi într-una dintre limbile de circulaţie internaţională. Materialele pot fi şi bilingve. Selecţia materialelor se va face în prima decadă a fiecărui trimestru. Materialele se depun la sediul din Bucureşti, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

Redacţia

Друштвото на Македонците од Романија купува традиционални македонски објекти односно објекти како: народни носии (чорапи, елеци, кошули, опинци, појаси, фоти и слично) објекти за домакинството (разбој за ткаење, килими, рачни работи везени, чејз и сл) како и мал и голем традиционален намештај од домакинството на македонците (сандак за чеиз, кебиња, маси, столици и слично). Повеке информации можете да најдете во просториите на Друштвото во Букурешт, ул.Томас Масарик, бр.29, сек.2, телефон за врски 021-212.09.22 или 0722.251.947.

Редакција

Asociaţia Macedonenilor din România achiziţionează diverse obiecte tradiţionale macedonene, cum ar fi: costume tradiţionale (ciorapi, ilicuri, cămăşi, opinci, bete, fote, etc.), obiecte de uz casnic (război de ţesut, chilimuri, covoare, păturí, etc.), precum şi mic şi mare mobilier tradiţional gospodăriilor macedonene (ladă de zestre, paturi, mese, scaune şi altele). Mai multe informaţii pot fi aflate la sediul din Bucureşti, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact: 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

Redacţia

Друштвото на Македонците од Романија организира во првата декада на месецот (се однесува на активноста во месецот кој следи) селекција на Понуда која има како предмет, уметничка креација специфична за материјали за промовирање и подршка на културните манифестации и организирање на манифестации на ДМР, како и флаери, беннери, етикети, плакати, плианти, покани, честитки, ознаки за книги, календари, агенди, лого-настани и друго. Материјалите ќе содржат вести на македонски јазик и ќе ѓи означуваат малцинските манифестации за кои се однесуваат.

Понудите се доставуваат во седиштето во Букурешт, Улица, Томас Масарик бр. 29, сектор 2, телефони за контакт: 021-212.09.22 или 0722.251.947.

Редакција

Asociaţia Macedonenilor din România organizează lunar, în prima decadă a lunii (referitor la activitatea lunii următoare), o selecţie de oferte având ca obiect creaţia artistică specifică a materialelor de promovare şi susţinere a manifestărilor culturale şi de organizare a activităţii A.M.R., precum fluturaşi, banner-e, etichete, afişe, pliante, invitaţii, felicitări, semne de carte, calendare, agende, logo-uri ale evenimentelor şi alte asemenea.

Materialele vor conţine mesaje în limba macedoneană şi vor reflecta specificul etniei şi al manifestării la care se referă. Ofertele se depun la sediul din Bucureşti, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

Redacţia

Друштвото на Македонците од Романија организира во првата декада на секој месец селакција за пластични уметници/ сликари кои можат да реализираат уметнички албуми/или сликарски албуми. Истите треба да бидат членови на македонската заедница или да ѓи познаваат добро културните традиции на истите. Повеке информации можете да добиете во седиштето во Букурешт, Улица, Томас Масарик бр. 29, сектор 2, телефон за контакт: 021-212.09.22 или 0722.251.947.

Редакција

Друштвото на Македонците од Романија организира во првата декада на секој семестар селекција на пеачи и играорци кои ќе бидат вклучени во групата на ансамблот на Друштвото. Истите треба да бидат членови на македонското малцинство или да ѓи познаваат добро културните традиции на истите. Повеке информации ќе добиете во седиштето во Букурешт, Улица, Томас Масарик бр. 29, сектор 2, телефон за контакт: 021-212.09.22 или 0722.251.947 .

Редакција

Asociaţia Macedonenilor din România organizează, în prima decadă a fiecărui semestru, selecţie pentru artişti plastici / artişti fotografi, în vederea realizării de albume de artă şi / sau albume fotografice. Aceştia trebuie să fie membri ai comunităţii macedonene sau să cunoască foarte bine tradiţiile şi cultura acesteia. Mai multe informaţii pot fi aflate la sediul din Bucureşti, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

Redacţia

Asociaţia Macedonenilor din România organizează, în prima decadă a fiecărui semestru, selecţie pentru interpreţi vocali şi dansatori, în vederea includerii acestora în ansamblurile proprii. Aceştia trebuie să fie membri ai comunităţii macedonene sau să cunoască foarte bine tradiţiile şi cultura acesteia. Mai multe informaţii pot fi aflate la sediul din Bucureşti, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2, telefoane de contact 021-212.09.22 sau 0722.251.947.

Redacţia

CONŢINUT :

18 Декември	**2-4**
Трофеј Карпаци	**4-6**
Зимски празници	**6-8**
Богојавление	**8-14**
Ден на националната култура	**14-18**
Крсте Петков Мисирков	**18-25**
Медена земја	**25-28**
Гоце Делчев	**28-33**
Прочка	**33-37**
Мартеник	**37-39**
Месец на жените	**39-40**
1-ви март	**40-41**
Интервју	**41-54**
Рецепти	**54**
Православен календар	**55-57**
Огласи	**58-59**

СОДРЖИНА

18 Decembrie	**2-4**
Trofeu Carpați	**4-6**
Sărbătorile de iarna	**6-8**
Boboteaza	**8-14**
Ziua culturii naționale	**14-18**
Krste Petkov Misirkov	**18-25**
Țara de miere	**25-28**
Goțe Delcev	**28-33**
Iertarea	**33-37**
Marțișor	**37-39**
Luna femeilor	**39-40**
1 martie	**40-41**
Interviu	**41-54**
Rețete	**54**
Calendar orthodox	**55-57**
Anunțuri	**58-59**

A.M.R.

Publicaţie editată de Asociaţia Macedonenilor din România, cu sprijinul Guvernului României - Departamentul pentru Relaţii Interetnice din cadrul Secretariatului General al Guvernului României
Публикација издадена од Друштвото на Македонците во Романија—со подршка на Владата на Романија—Сектор за меѓуетнички односи во рамките на Генералниот секретаријат на Владата на Романија

ISSN: 1582-831x

COMITETUL DE REDACȚIE

Redactor Șef: Mihajlov Marjan
Redactor: Rogobete Cristescu Laura Elen
Corector: Todorovski Katerina
Tehnoredactare comuterizată: Rogobete Cristescu Laura Elen
contact@asociatia-macedonenilor.ro

SEDIUL SOCIAL AL ASOCIAȚIEI:
București, sector 2, strada Thomas Masaryk, nr. 29
Telefon: 021-212.09.22
Fax: 021-212.09.23
asmacedonenilor@yahoo.com.sg

www.asociatia-macedonenilor.ro
Facebook: Asociatia Macedonenilor din Romania

AU COLABORAT LA REALIZAREA ACESTUI NUMĂR:

- Pirvulescu Elena Daniela
- Ghimboașă Patricia Violeta
- Gabroveanu Lucia
- Tolea Gheorghe